

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

CNDIPT
OIPOSDRU

Fundația LERIS

www.topfse.ro

office@topfse.ro

Investește în oameni!

POSDRU/90/2.1/S/61851

AXA PRIORITARĂ 2

„Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii”

DOMENIUL MAJOR DE INTERVENȚIE 2.1.

„Tranziția de la școală la viața activă”

TRAINING ORIENTAT spre PRACTICĂ prin FIRMA SIMULATĂ/de EXERCIȚIU (TOP FSE)

GHID DE BUNE PRACTICI

Proiect cofinanțat din
FONDUL SOCIAL EUROPEAN
prin Programul Operațional Sectorial
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Fundația LERIS, Iași, Aleea Nicolina nr. 4, 700221, ROMÂNIA

www.leris.ro

office@leris.ro

Universitatea
„Alexandru Ioan Cuza” Iași

Universitatea Tehnică
„Gheorghe Asachi” Iași

Colegiul Național
Emil Racoviță Iași

Exelență în educație

Colegiul Național
„Petru Rareș” Piatra Neamț

Colegiul Național
„Emil Racoviță” Cluj-Napoca

Coordonator

Seryl Talpalaru-manager proiect

Autori

Daniela Ilucă-asistent manager

Lidia Bosâncianu-resposabil comunicare

Gheorghe Condurache-expert coordonator firma de exercitiu

Cristiana Istrate-expert dezvoltare programe firme de exercitiu

Ticu Costantin-coordonator evaluare, consiliere și orientare vocațională

Cristina Vameșu-psiholog

Alexandra Macarie-psiholog

Coperta: Daniel Andrei

Tehoredactare: Bogdan Bosâncianu

CUPRINS

- 1. Proiectul Training Orientat spre Practica prin Firma Simulată/de Exercițiu** (*Daniela Ilucă și Lidia Bosâncianu*)
 - 1.1. Obiectivele proiectului TOP FSE
 - 1.2. Justificarea necesității implementării proiectului
- 2. Activitățile proiectului, constituirea grupului de beneficiari** (*Daniela Ilucă și Lidia Bosâncianu*)
 - 2.1. Activitățile implementate în cadrul proiectului
 - 2.2. Activitățile de constituire a grupului țintă
- 3. Activități de evaluare a motivațiilor, aptitudinilor și intereselor vocaționale ale tinerilor liceeni** (*Ticu Constantin, Cristina Vameșu, Alexandra Macarie*)
 - 3.1. Etapele activității de evaluare psihologică
 - 3.2. Metodologia de evaluare psihologică utilizată
 - 3.3. Descrierea succintă a principalelor rezultate obținute
 - 3.4. Modul de utilizarea rezultatelor evaluării în activitățile de consiliere
- 4. Activități de consiliere, orientare școlară și profesională a tinerilor liceeni** (*Ticu Constantin, Cristina Vameșu, Alexandra Macarie*)
 - 4.1. Consilierea psihologică și vocațională a elevilor; strategie și etape
 - 4.2. Metodologia de consiliere psihologică și vocațională utilizată
 - 4.3. Realizarea activităților de consiliere individuală
 - 4.4. Realizarea activităților de consiliere de grup
- 5. Introducere în teoria firmelor de exercițiu** (*Gheorghe Condurache, Cristiana Istrate*)
 - 5.1. Context
 - 5.2. Definirea conceptului de firmă de exercițiu/simulată și prezentarea utilității predării acestuia în școli în contextul realizării educației antreprenoriale
 - 5.3. Competențe și deprinderi dobândite în firma de exercițiu/simulată
- 6. Prezentarea generală a situației actuale a firmelor de exercițiu** (*Gheorghe Condurache, Cristiana Istrate*)
 - 6.1. Firma de exercițiu/simulată în Europa
 - 6.2. Firma de exercițiu/simulată în România
- 7. Prezentarea experienței implementării conceptului de firmă de exercițiu/simulată în liceele cu profil teoretic** (*Gheorghe Condurache, Cristiana Istrate*)
 - 7.1. Particularitățile implementării conceptului de firmă de exercițiu/simulată în liceele cu profil teoretic (elevi, programă, program, cadre didactice)
 - 7.2. Evaluarea calității, a rezultatelor și a impactului
- 8. Exemple de bune practici** (*Gheorghe Condurache, Cristiana Istrate*)
 - 8.1. Cooperarea elevilor din zone geografice diferite ale țării (particularități culturale)
 - 8.2. Experiența participării la târgurile internaționale de firme de exercițiu/simulate
 - 8.3. Acordarea certificatului de competențe
 - 8.5. Dificultăți în implementarea conceptului de firmă de exercițiu/simulate în liceele teoretice
- 9. Activități de evaluarea impactului individual și colectiv al participării elevilor la proiect** (*Gheorghe Condurache, Cristiana Istrate*)
 - 9.1. Etapele activităților de evaluarea impactului individual și colectiv al participării elevilor la proiect
 - 9.2. Metodologia de anchetă utilizată în evaluarea impactului proiectului
 - 9.3. Descrierea impactului proiectului asupra elevilor
 - 9.4. Concluzii privind relevanța proiectului pentru tinerii adolescenți
 - 9.5. Etapele activităților de evaluare a impactului individual și colectiv al participării elevilor la proiect
- 10. Rezultatele proiectului**
 - 10.1. Rezultate propuse la scrierea proiectului (*Daniela Ilucă și Lidia Bosâncianu*)
 - 10.2. Rezultate obținute în urma implementării proiectului (*Gheorghe Condurache, Cristiana Istrate, Ticu Constantin, Cristina Vameșu, Alexandra Macarie*)

Proiectul Training Orientat spre Practica prin Firma Simulată/de Exercițiu

1.1. OBIECTIV GENERAL: Facilitarea tranziției de la școală la viața activă și creșterea șanselor de ocupare a viitorilor absolvenți, prin firma de exercițiu și activități de evaluare și consiliere vocațională.

Prin obiectivul general și obiectivele specifice vizând corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii, proiectul contribuie la atingerea obiectivului general al POSDRU, al obiectivului general al axei prioritare 2, referitor la creșterea ocupabilității persoanelor aflate în perioada de educație și formare profesională inițială, într-o societate bazată pe cunoaștere.

Obiectivul general și obiectivele specifice sunt în concordanță cu obiectivului general POSDRU 2007-2013 referitor la dezvoltarea aptitudinilor de muncă ale persoanelor aflate în tranziție de la școală la viața activă și cu obiectivele operaționale specifice domeniului major de intervenție 2.1, privind creșterea gradului de ocupare pentru viitori absolvenți de învățământ secundar, îmbunătățirea serviciilor de orientare și consiliere profesională, promovarea și dezvoltarea de parteneriate între furnizori de servicii educaționale.

OBIECTIVE SPECIFICE:

OS1. Dezvoltarea competențelor acționale ale elevilor claselor IX-XI, din liceele teoretice, prin simularea proceselor interne dintr-o firmă reală, în cadrul firmei de exercițiu.

OS2. Lărgirea ariei de cunoaștere prin însușirea și aprofundarea cunoștințelor economice și juridice necesare într-o firmă.

OS3 Creșterea gradului de informare a elevilor privind deciziile de continuarea studiilor, dezvoltare profesională și personală, prin evaluarea motivațiilor, aptitudinilor și intereselor vocaționale, prin consiliere individuală, orientare școlară și profesională, în afara orelor din programul obligatoriu.

OS4. Consolidarea cooperării transregionale și a parteneriatului între furnizori de servicii educaționale: 2 universități (partenere în proiect: Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași, Universitatea Tehnică "Gh. Asachi" Iași), licee din 3 județe (Colegiul Național "Emil Racoviță" Iași, Colegiul Național "Petru Rareș" din Piatra Neamț și Colegiul Național "Emil Racoviță" Cluj).

Implementarea proiectului a condus la o creștere semnificativă a adaptabilității pentru absolvenți ai învățământului secundar, într-o societate care solicită noi competențe. Firma de exercițiu a avut menirea de a instrui practic beneficiarii, în domeniul proceselor informaționale, lărgindu-le sfera de cunoștințe într-un domeniu de pregătire profesională în care curriculum-ul obligatoriu nu prevede această activitate.

Prin programul de evaluare și consiliere vocațională, precum și prin activitățile specifice firmei de exercițiu, elevii au identificat zonele optime de dezvoltare profesională și au dobândit competențe de bază în domeniul activităților comerciale, financiar-contabile, de resurse umane și juridice, al relațiilor de la locul de muncă, al lucrului în echipă. Acestea vor contribui la creșterea ratei de succes în ocuparea sau crearea unor noi locuri de muncă.

1.2. JUSTIFICAREA NECESITĂȚII IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI

Proiectul TOP FSE, prin efectele create asupra grupului țintă a răspuns nevoilor acestuia prin creșterea nivelului de autocunoaștere și prin îmbogățirea cunoștințelor economice fundamentale într-o abordare extracurriculară. Educația dobândită prin proiect a constat în informații și deprinderi din sfera economică.

Prin însușirea conceptelor economice fundamentale, elevii au devenit capabili să analizeze logic probleme cu care se vor confrunta în calitate de angajați sau angajatori, consumatori și cetățeni, vor putea evita greșeli pe care le fac frecvent cei care nu au o pregătire economică adecvată.

Firma de exercițiu este o metodă inovativă de învățare care are ca scop dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor prin simularea proceselor interne desfășurate într-o firmă reală și a relațiilor sale cu alte firme și instituții.

Elevii și-au însușit și aprofundat cunoștințele economice și juridice, comportamente aplicabile în toate domeniile economice, pornind de la funcțiile de bază și până la cele de conducere din întreprindere, fiind învățați "Să știe ce să facă și să stie cum să facă".

În firma de exercițiu, 136 de elevi au avut ocazia de a exersa tranzacțiile economice existente în firmele reale, fiecare firmă de exercițiu fiind structurată în conformitate cu situația din practică, în departamente: resurse umane, secretariat, marketing, desfacere, financiar-contabilitate etc.

Metodologia de evaluare vocațională (interviu individual și chestionare de autoevaluare) utilizată în implementarea proiectului a permis explorarea intereselor vocaționale ale tinerilor, patternurile lor motivaționale, aptitudinale sau de personalitate. Rezultatele astfel obținute au constituit baza unui program de consiliere

vocațională individualizat, în scopul conștientizării de către beneficiari a filierelor de formare profesională care le-ar oferi cele mai mari șanse de reușită și definirii unei strategii de dezvoltare profesională.

Finanțarea FSE acordată proiectului contribuie la obținerea unei VALORI ADAUGATE în contextul asigurării unor costuri eficiente prin:

- activități de evaluare vocațională pentru 531 de elevi care vor putea opta pentru o anumită carieră, într-o manieră mai informată;
- activități de consiliere și orientare vocațională pentru 136 beneficiari, derulate cu experți ai domeniului (experți de la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași), în contextul în care cabinetele psihopedagogice existente doar în unele dintre unitățile școlare, nu pot oferi acest gen de expertiză, pe fondul absenței metodologiei specifice;
- firma de exercițiu (care nu este parte a curriculum-ului obligatoriu în liceele teoretice și se deosebește în mod esențial de demersul pe discipline din aceeași arie curriculară precum educația civică; educația antreprenorială și elementele de educație pentru afaceri apar doar la învățământul liceal – filiera tehnică – și în școlile profesionale); educația antreprenorială este abordată în cadrul curriculumului ca parte a competențelor transversale.

Disciplinele de învățământ sus-menționate fac parte din trunchiul comun (curriculum național obligatoriu) doar pentru filiera tehnologică, nu și pentru cea teoretică de care aparține grupul țintă, iar implicarea angajatorilor în dezvoltarea acestei părți a curriculumului este minimă. - caracterul practic a ceea ce elevii învață în școală, în contextul în care grupul țintă nu are alocate stagii de pregătire practică, dat fiind profilul liceului.

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI

2.1. Activitățile implementate în cadrul proiectului

A1. CONSTITUIREA GRUPULUI DE BENEFICIARI. A2. EVALUAREA MOTIVAȚIILOR, APTITUDINILOR ȘI INTERESELOR VOCAȚIONALE ALE TINERILOR LICEENI (evaluare vocațională - 531 elevi). A3. CONSILIERE INDIVIDUALĂ, ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ A TINERILOR LICEENI (orientare vocațională -136 elevi). A4. TABĂRA DE INSTRUIRE ȘI CONSILIERE - 136 beneficiari. A5. ELABORAREA SISTEMULUI DE INSTRUIRE A GRUPULUI ȚINTĂ PRIN FIRMA DE EXERCITIU. 6. IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE INSTRUIRE PRIN FIRMA DE EXERCITIU. A7. PARTICIPAREA LA UN TÂRG INTERNAȚIONAL DE FIRME DE EXERCITIU. A8. EVALUAREA IMPACTULUI INDIVIDUAL ȘI COLECTIV AL PARTICIPĂRII ELEVILOR LA PROIECT. A 9. DISEMINAREA ȘI MULTIPLICAREA REZULTATELOR PROIECTULUI. A 10. REALIZARE AUDIT FINANCIAR

2.2. Activitățile de constituire a grupului țintă

Grupul țintă a fost constituit din elevi din clasele IX-XI, licee teoretice, din 3 județe și două regiuni de dezvoltare. Au fost evaluați vocațional 531 elevi, din care 136 orientați și consiliați vocațional și care au participat la formarea în firma de exercițiu.

Proiectul TOP FSE și-a propus diversificarea strategiilor de atingere a celor 8 domenii de competențe-cheie, care trebuie dobândite, respectiv formate elevilor prin activități extracurriculare pornind de la următoarele NEVOI IDENTIFICATE (stabilite în urma aplicării unor chestionare de opinie, în cadrul orelor de dirigenție): 1. autocunoaștere și orientare în carieră; 2. aplicare practică și imediată a cunoștințelor teoretice dobândite în școală- unul dintre neajunsurile învățământului românesc, în percepția elevilor fiind absența legăturii dintre teorie și practică (consemnări frecvente de acest gen apar pe forumurile de discuții ale elevilor).

SELECȚIA celor 531 de beneficiari ai programului de evaluare vocațională s-a realizat pe baza scrisorii de motivație și a CV-ului, criteriile ce au fost făcute publice (conferința de presă, broșura de informare, paginile web ale proiectului și partenerilor, la afișierile acestora). Deoarece cei 531 de beneficiari inițiali aveau nevoi diferite de formare, în urma evaluării vocaționale, efectuate de experții domeniului, au fost selectați 136 beneficiari care au participat la programul de consiliere vocațională și la formarea în firma de exercițiu.

ACTIVITATI DE EVALUARE A MOTIVATIILOR, APTITUDINILOR SI INTERESELOR VOCATIONALE ALE TINERILOR LICEENI

3.1. Etapele activității de evaluare psihologică

Activitatea de evaluare a motivațiilor, aptitudinilor și intereselor vocaționale ale tinerilor liceeni (531 elevi) a debutat printr-o campanie de informare (popularizarea în școli a activităților ce vor urma), campanie ce a

presupus pregătirea mesajelor, comunicatelor, materialelor, lansarea primului set de informații în licee, comunicare prin e-mail, postarea lor pe forum și verificarea impactului / acurateții informațiilor.

Cea de a doua etapă a acestei activități a constat în pregătirea probelor psihologice (interviu motivațional, teste cognitive și vocaționale) necesare pentru evaluarea motivațiilor, aptitudinilor și intereselor vocaționale ale tinerilor, etapă în care ne-am concentrat pe:

- a) definirea / adaptarea dimensiunilor care vor fi evaluate
- b) (re)construirea și (re) definirea itemilor probelor psihologice utilizate
- c) redactarea formei finale a întrebărilor și postarea web
- d) redactarea mesajelor de informare și a celor de promovare / reamintire / verificare

Forma finală a metodologiei de evaluare psihologică a motivațiilor, aptitudinilor și intereselor vocaționale ale tinerilor liceeni este prezentată în secțiunea următoare (3.2. *"Metodologia de evaluare psihologică utilizată"*). Având definită strategia de evaluare și pregătite metodologia de culegere a datelor, următoarea etapă a presupus culegerea datelor relevante de la adolescenții implicați în program. Culegerea datelor / administrarea probelor s-a realizat în trei etape succesive, la distanță de câte o săptămână, prin mijloace web:

1. Modul „Interviu motivațional”

<https://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dFgycij5M3lrUDVKeJiIMXpBajlFNHc6MA>

2. Modul „Test cognitiv EVIQ” <http://dev.psihoproiect.ro/testInt/>

3. Modul „Evaluarea intereselor vocaționale”

<https://spreadsheets.google.com/viewform?formkey=dC15VENtNWdOQko0TmtHeVp5UjJYMGc6MA>

Următoarea etapă a fost cea de stocare, analiză și interpretarea primară a datelor colectate în etapa anterioară. Datele individuale obținute de la elevii liceeni fiind supuse normelor deontologice privind confidențialitatea informațiilor cu caracter personal, responsabilitatea stocării și prelucrării a revenit celor trei experți psihologi implicați în program. Aceste date, au fost integrate într-o bază de date unitară și conținând totalitatea informațiilor relevante, servind mai multor obiective / finalități:

- **evaluarea gradului de implicare a elevilor în proiect** în scopul selectării celor 120 de elevi care vor selectați și integrați în etapele ulterioare ale programului;
- **cunoașterea particularităților elevilor** participanți la activitățile de inter-cunoaștere și consiliere psihologică;
- **generarea unui raport colectiv** privind motivațiile, aptitudinile și intereselor vocaționale ale tinerilor liceeni.

În finalul etapei de evaluare psihologică am considerat necesară aplicarea unor probe suplimentare pentru aprofundarea cunoștințelor echipei de psihologi cu privire la individualitatea fiecărui elev implicat în program, la nivel vocațional și psihologic. Au fost aplicate pe elevii participanți două probe: Holland SDS și Big Five PLUS.

Având colectate un set de date complete despre elevii implicați în proiectul TOPFSE am realizat profilurile individuale utile în etapa de consiliere și în vederea orientării în cadrul firmei de exercițiu.

3.2. Metodologia de evaluare psihologică utilizată

Cei 531 de tineri liceeni implicați în etapa inițială a proiectului au fost solicitați să completeze individual, în format imprimat (creion hârtie) sau online un set de probe psihologice în scopul identificării motivațiilor, aptitudinilor și intereselor lor vocaționale. Culegerea datelor relevante cu unele dintre aceste probe (de exemplu "Interviul motivațional") a fost realizată și sub formă de interviu individual.

Un prim set de întrebări la care au trebuit să răspundă elevii liceeni au fost cele incluse în "Interviul motivațional". Această probă a fost formată din 32 de întrebări, grupate pe 4 Secțiuni. Primele 7 întrebări vizează atitudinea elevilor cu privire la activitatea lor școlară, mediul academic, colegii și cadrele didactice. Următoarele 3 întrebări (8, 9, 10) vizează atitudinea elevilor cu privire la proiectul TOPFSE. Am fost interesați să aflăm în ce măsură aceștia se vor implica în proiect și vor continua până la final. Întrebările 12 și 13 vizează expectanțele elevilor cu privire la viitorul profesional propriu și dorința lor de implicare în activitatea profesională viitoare. În final, ultima secțiune a probei conține o serie de itemi care vizează persistența motivațională a elevilor, ca și caracteristică personală.

O altă probă psihologică utilizată a fost un instrument de evaluare a abilităților cognitive intitulată „Test cognitiv EVIQ”. Instrumentul utilizat se prezintă sub forma a 30 de itemi care vizează potențialul cognitiv al individului, măsura în care acesta este capabil să rezolve un set de probleme date. Pentru a răspunde la această probă elevii au avut la dispoziție 15 minute. Am dorit, prin aplicarea acestui instrument, să corelăm rezultatele academice cu nivelul abilităților cognitive al elevului implicat în proiect.

Evaluarea psihologică a inclus evaluarea intereselor vocaționale. Implicarea ulterioară a elevilor în firme de exerciții a necesitat cunoașterea intențiilor lor profesionale. Am aplicat în această etapă inventarul „Holland SDS”, un instrument 210 itemi. Proba vizează investigarea opțiunilor educaționale și profesionale, vizând interesele vocaționale ale respondentului. În funcție de răspunsurile la probă, profilul vocațional se poate încadra în 6 grupuri: investigativ, realist, artistic, social, întreprinzător și convențional. Cele 6 tipologii se pot combina pentru a rezulta un profil vocațional individual. Profilul realizat a fost util în ghidarea elevilor pe traseul profesional potrivit, în concordanță cu așteptările și potențialul său.

Pentru o cunoaștere cât mai aprofundată a elevilor implicați, în vederea unei îndrumări potrivite, am considerat necesar aplicarea unei probe de evaluare a personalității – „Chestionarul Big Five PLUS”. Instrumentul se prezintă sub forma a 240 de itemi, vizând 5 trăsături de personalitate: extraversiune, agreabilitate, nevrozism, conștiinciozitate, deschidere. Profilul rezultat oferă o imagine de ansamblu cu privire la structura de personalitate a elevului.

În concluzie, metodologia utilizată în scopul identificării motivațiilor, aptitudinilor și intereselor lor vocaționale ale elevilor implicați în proiect. Ne-am propus să creem o imagine cât mai completă cu privire la așteptările elevilor legate de proiect și viitoarea lor viață profesională, precum și cu privire la caracteristicile lor personale. Am utilizat etapa de evaluare pentru a interacționa cu elevii în vederea cunoașterii acestora, dar și în vederea stabilirii unui punct de plecare pe baza căruia să putem măsura impactul proiectului TOPFSE la nivelul grupului de elevi implicați.

3.3.Descrierea succintă a principalelor rezultate obținute

Vom prezenta în cele ce urmează rezultatele obținute în etapa de evaluare, la nivel colectiv, având în vedere faptul că informațiile individuale cu privire la evaluarea psihologică sunt confidențiale.

Cea mai mare parte a elevilor consideră că evaluarea motivațiilor pentru activitatea școlară este utilă. Peste 50% dintre elevii care au participat la evaluare se declară „foarte mulțumiți” și „în mare parte mulțumiți” de activitatea școlară curentă în timp de 23% se declară destul de mulțumiți de ceea ce fac la școală. 13% se declară indeciși în timp ce 13% se declară „destul de nemulțumiți”, „în mare parte nemulțumiți” sau „foarte nemulțumiți (1%).

Printre aspectele care îi atrag pe elevi la școală, ce anume îi mulțumește/ încântă se află:

Informații, cunoștințe

- dobândirea de cunoștințe diverse, din mai multe domenii
- aplicabilitatea cunoștințelor în diverse domenii
- posibilitatea de aprofundare în domeniul de interes, de completare a cunoștințelor
- formarea unei culturi generale
- înțelegerea explicațiilor diferitelor aspecte ale vieții
- materiile preferate
- utilitatea informațiilor învățate în viața de zi cu zi sau în viitorul profesional
- „oportunitatea de a învăța lucruri noi și de a le pune în aplicare”
- satisfacerea diferitelor curiozități

Rezultatele la învățătură, olimpiade și concursuri, competiția

- notele mari și premiile la olimpiade și concursuri
- competiția cu alți elevi
- șansa de a-și demonstra competențele în diverse domenii,
- provocarea nu numai de a-i întrece pe alții, ci și de a se întrece pe sine
- „posibilitatea de afirmare și punere în valoare a capacităților și a aptitudinilor”

Profesorii dedicați activității didactice

- profesionalism, dăruire pentru slujba lor
- entuziaști, implicați în a face orele interesante și educative
- capacitatea de a stârni interesul pentru materia lor
- buni îndrumători
- aplicațiile practice, metode interactive ori inedite de predare (documentare, activități practice, etc)

Proiectele naționale și internaționale, activitățile extra-curriculare

Colegii și munca în echipă

- timpul petrecut alături de colegi, unii dintre ei devenind prieteni apropiați
- colectivul unit
- atmosfera deschisă din clasă

Peste 80% dintre elevi recunosc că ceea ce îi atrage, mulțumește sau încântă se întâmplă foarte des (24%), în mare parte (41%) și destul de des (22%). Opiniile care exprimă ceea ce îi nemulțumește pe elevi și le creează momente de insatisfacție pot fi grupate în jurul a patru surse de demotivare :

Profesorii și modul de predare ori de evaluare

- Aglomerează finalul semestrului cu evaluări
- Orele plictisitoare, stil de predare anost, fara activități practice captivante care să mențină treaz interesul
- Diferențierea între elevi, favorizarea unora și marginalizarea altora (în general bazat pe primele impresii)
- Excesul de teorie, fără a se avea în vedere partea practică

Sistemul de notare

Programul încărcat, materia stufoasă, suprasolicitarea, sistemul rigid

Inutilitatea unor cunoștințe predate

- nu există opțiunea de a alege un set de materii specific pentru interesul personal
- Unele nu au aplicații practice, nu sunt de folos în viața de zi cu zi
- Cerințe înalte la materiile care nu sunt de profil

Colegii

- Goana după note a unora

- Colective neprimitoare

Presiunea de a avea rezultate academice foarte bune

Implicarea scăzută în îndrumarea profesională a elevilor

Motivale de insatisfacție, în viziunea elevilor participanți la cercetare, apar în general cu o frecvență medie (27%), rar sau destul de rar (26%). În opinia aceluiași elevi astfel de surse de insatisfacție sunt prezente foarte des (13%), în mare parte (14%) și destul de des (20%). Cu privire la motivația de implicare în proiectul TOPFSE, Elevii pun pe primul loc dorința de implicare în activități extrașcolare interesante și utile, de a învăța lucruri noi, de a se dezvolta și de a cunoaște alți tineri este aleasă, de asemenea, foarte frecvent ca motiv pentru participarea la proiect. Și curiozitatea specifică acestei etape de dezvoltare este invocată frecvent pentru a motiva implicarea în proiect.

Ei sunt de părere că pentru a reuși în carieră este necesară dezvoltarea unor abilități de viață, planificarea carierei fiind una dintre acestea. Pentru a atinge acest scop sunt menționate mai multe etape, prima și cea mai frecvent menționată fiind *autocunoașterea*.

Astfel, pentru a alege profesia cea mai potrivită, elevii apreciază că în primul rând trebuie să cunoască foarte bine propriile însușiri de personalitate, aptitudinile, abilitățile, competențele, interesele, valorile. Apoi, *explorarea traseelor educaționale și ocupaționale* este o altă etapă invocată frecvent de tineri.

Ei apreciază că trebuie să dețină cât mai multe informații despre profesiile existente, pentru a găsi profesia care este în concordanță cu interesele și aptitudinile lor, cu însușirile de personalitate care îi caracterizează.

Și poate cea mai importantă etapă și des invocată, *luarea deciziei de carieră*, faptul că vor avea oportunitatea de a discuta despre opțiunile lor profesionale și de a le corela cu abilitățile, aptitudinile identificate în procesul de autocunoaștere, dar și faptul că vor lucra cu o echipa de profesioniști care să le "modeleze" deciziile.

Nu în ultimul rând, proiectul este de interes pentru tineri și pentru că pot beneficia de o pregătire în domeniul economiei și al firmei simulate, prin intermediul cărora pot exersa propriile competențele antreprenoriale, pot câștiga experiență directă în muncă și pot astfel aduna cât mai multe informații referitor la natura muncii pe care doresc să o efectueze, la rolurile și responsabilitățile unui loc de muncă, mediul muncii etc.

Chestionați fiind cu privire la așteptările privind viitoarea viață profesională, 75% dintre liceeni se declară foarte încântați sau în mare parte încântați de această idee / perspectivă, în timp ce numai 24% se declară mediu sau destul de încântați. Numai 4 adolescenți se declară sceptici cu privire la viitorul lor profesional.

Elevii doresc să activeze în diferite domenii profesionale (medicină, informatică, arheologie, arhitectură, drept, geografie, psihologie, fizică, economie, jurnalism, design etc), deschiderea propriei afaceri ca opțiune de carieră fiind aleasă în foarte multe situații. Și plecarea din țară pentru finalizarea studiilor sau după absolvire este o opțiune de viitor aleasă de mulți elevi. Indecizia privind ruta profesională este o altă caracteristică a elevilor. Mulți elevi

consideră că încă nu au analizat și selectat o profesie adecvată pentru sine, fiind încă nehotărâți, dar sunt siguri că “încetul cu încetul vor descoperi profesia preferată”.

3.4. Modul de utilizarea rezultatelor evaluării în activitățile de consiliere

În urma etapei de evaluare psihologică, am utilizat în sesiunile de consiliere informațiile culese cu privire la motivațiile, aptitudinile, personalitatea și interesele vocaționale ale elevilor implicați în proiect.

Pentru elevii selectați pentru etapa de firmă de exercițiu am realizat profiluri individuale ce cuprind următoarele informații:

- Interpretarea rezultatelor probelor psihologice
- Interesele vocaționale dominante
- Valorile care ghidează elevul
- Profesia vizată
- Recomandări profesionale

În funcție de structura de personalitate, în etapa de consiliere a fost adoptată o anumită manieră de abordare a elevului. De asemenea, în funcție de interesele vocaționale, discuția a vizat parcursul în educație și carieră, ghidați de informațiile cu privire la aspectele motivaționale. Interesele vocaționale au constituit informația de bază în vederea îndrumării pe anumite direcții în firma de exercițiu.

Etapă de evaluare psihologică a fost indispensabilă în măsura în care ne-a oferit o imagine necesară în vederea stabilirii obiectivelor de consiliere și în vederea adaptării demersului la particularitățile elevului.

ACTIVITĂȚI DE CONSILIERE, ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ A TINERILOR LICEENI

4.1. Consilierea psihologică și vocațională a elevilor; strategie și etape

Pentru facilitarea unei tranziții ușoare de la școală spre piața muncii, este esențial ca elevii să-și dezvolte abilități de explorare a carierei și să fie pregătiți să ia decizii oportune legate de carieră. De aceea, prin intermediul proiectului, a fost dezvoltat un program cuprinzător de consiliere vocațională, care, alături de cel de evaluare psihoaptitudinală, să ajute elevii în adoptarea unor decizii realiste în ceea ce privește propriul traseu educațional și ocupațional viitor.

Acest program a inclus servicii de consiliere *individuală*, desfășurate cu ocazia Taberei de Consiliere de la Gura Humorului și *de grup (colective)*, care s-au realizat anterior participării elevilor în tabără, prin deplasarea psihologilor în cele 3 locații ale proiectului (Piatra Neamț, Cluj și Iași).

Obiectivul principal al activităților de consiliere vocațională a fost de a sprijini elevii în procesul de dobândire a cunoștințelor și abilităților necesare pentru realizarea unor planuri de carieră realiste și adaptate la cerințele în permanentă schimbare ale pieții muncii. Programul propus a cuprins 2 componente:

1. Activități de (auto)intercunoaștere (dezvoltare personală):

Plecând de la ideea că explorarea și structurarea informațiilor despre sine și a modalităților de raportare la alții reprezintă structuri esențiale ale procesului de planificare a carierei, primele întâlniri cu elevii au fost dedicate aprofundării proceselor de intercunoaștere și autocunoaștere.

Activitățile de (auto)intercunoaștere au vizat: stimularea coeziunii de grup, a cooperării interpersonale, evidențierea importanței regulilor și a respectării legilor, normelor și regulilor pentru funcționarea eficientă a grupurilor sociale, exprimarea acordului de către toți participanții cu privire la buna desfășurare a activităților, împărțirea responsabilităților, explorarea resurselor personale care influențează planificarea carierei, dezvoltarea abilităților de proiectare pozitivă în viitor și a competențelor de autoprezentare / comunicare.

Prin interacțiunea cu ceilalți, elevii și-au exprimat așteptările și preocupările privind activitățile de grup, și-au explorat și structurat propriile caracteristici, intercunoașterea servind și autoformării sau dezvoltării competențelor sociale ale acestora.

2. Activitățile de consiliere vocațională:

În vederea identificării opțiunii de carieră care corespunde cel mai mult cu așteptările fiecărui elev, activitățile de consiliere au fost astfel structurate încât să completeze informațiile obținute în etapa de evaluare psihologică. Dacă prin intermediul probelor psihologice au fost obținute informații relevante în principal despre *aptitudini, caracteristici de personalitate, motivații și interese*, prin activitățile de consiliere vocațională s-a urmărit:

- explorarea și structurarea propriilor caracteristici (cunoașterea punctelor forte și a celor slabe, a aptitudinilor, intereselor, motivațiilor, etc);
- explorarea valorilor personale și de grup (atât a celor generale, cât și a celor legate de muncă);
- evidențierea factorilor (interni și externi) care influențează conținutul și procesul decizional.

Putem spune, deci că punctul de plecare pentru orientarea în carieră este *autocunoașterea*. Aprecierea corectă a capacităților individuale permite un pronostic, favorabil sau nu, referitor la reușita profesională și la succesul inițiativelor profesionale. Specialiștii recomandă ca evaluarea obiectivă a abilităților și potențialităților să se realizeze „și cu” ajutorul testelor psihologice. Prin urmare, evaluarea corectă este o primă orientare în vederea alegerii unui traseu educațional sau profesional în acord cu trăsăturile personale.

În următoarea etapă, s-a urmărit evidențierea *valorilor* prin care elevii citesc și interpretează oportunitățile de carieră. Centrarea pe identificarea valorilor s-a realizat deoarece permite evidențierea modului în care se relaționează necesitățile vocaționale cu mediile de muncă, știut fiind că grupurile ocupaționale au valori diferite. Ca factori importanți în alegerea viitoarei profesii, valorile influențează direct: decizia de carieră, adaptarea la cerințele mediului educațional/ ocupațional, satisfacția academică sau profesională. De aceea, intervenția la nivelul elevilor participanți la proiect s-a centrat pe identificarea valorilor personale semnificative; explorarea relației dintre valorile personale și alegerea carierei; identificarea propriilor valori legate de muncă și ocupațiile în care aceste valori sunt reflectate; relaționarea valorilor personale cu diferite medii de muncă.

Pe de altă parte, selectarea unei alternative de carieră este un proces care suportă influențe din partea *factorilor intrinseci sau extrinseci*. Pentru a conștientiza aceste influențe, elevii au fost implicați în activități de consiliere prin care au inventariat caracteristicile, calitățile personale, ce pot fi valorificate în exercitarea profesiei alese; aspectele care contează pentru ei cel mai mult în viață și pot servi drept punct de plecare pentru definirea traseului educațional și de carieră; au identificat modelele de carieră; au analizat factorii care pot limita sau extinde oportunitățile de carieră etc.

4.2. Metodologia de consiliere psihologică și vocațională utilizată

I. Activități (auto)intercunoaștere (de grup)

1. *Ice-breaker*: Locuitorii

<i>Obiective:</i>	Stimularea coeziunii de grup, a coperării, relaxare, orientare spațială
<i>Materiale necesare:</i>	-
<i>Desfășurare:</i>	Participanții se împart în grupuri de trei. Două persoane formează o casă stând una în fața celeilalte și punând împreună mâinile ridicate, astfel încât să se facă acoperișul; a treia persoană se pune în mijlocul celor doi colegi fiind locuitorul. Animatorul va rămâne în afara spațiului de joc pentru a da comenzile. Dacă numărul participanților nu permite împărțirea în grupuri de trei, în funcție de situație, se poate ca unul dintre animatori să intre în joc sau să aloce sarcina de a da comenzile unuia dintre tineri. Persoana care dă comenzile va fi înlocuită de următoarea eliminată la turul său. Când cel care da comenzile spune: „Peretele drept (sau stâng) schimba!”, toate persoanele de la dreapta (sau stânga) schimbă poziția și caută o altă casă. Dacă spune „Locuitorii!”, toate persoanele din mijloc își caută o altă casa. Dacă spune „Cutremur!”, toate casele și locuitorii se amestecă și formează case noi. După fiecare comandă, persoana rămasă afară caută să se introducă într-o casă, iar cine este eliminat, va fi noul conducător. Jocul se termină când voința și tensiunea scad.

2. Așteptările și temerile participanților. Discutarea așteptărilor și temerilor

<i>Obiective:</i>	Exprimarea așteptărilor și a preocupărilor participanților privind activitățile de grup
<i>Materiale</i>	Foi de lucru "Pașaportul meu", pastile autoadezive
<i>Desfășurare:</i>	Participanților li se oferă posibilitatea să-și exprime așteptările și să spună ce-i preocupă. Ei pot adresa întrebări la care așteaptă să primească răspuns pe parcursul desfășurării activităților. Se fac înregistrările respective pe foaia de lucru distribuită fiecărui participant, iar apoi acestea sunt afișate pe un perete pentru a fi analizate. Psihologul prezintă pe scurt planurile și așteptările personale, făcând paralele cu așteptările participanților.

3. Insula naufragiaților

<i>Obiective:</i>	Evidențierea importanței regulilor și a respectării legilor, normelor și regulilor pentru funcționarea eficientă a grupurilor sociale.
<i>Materiale necesare:</i>	Scenariu, coli de flichart, markere
<i>Desfășurare:</i>	Se împarte grupul în 2-3 subgrupuri, fiecare primind un scenariu, pe care trebuie să-l dezbată și să formuleze cele mai importante reguli pentru a supraviețui pe o insulă pustie și cum se poate garanta respectarea acestor reguli. Concluziile vor fi prezentate de raportorul fiecărui subgrup în parte, iar apoi sunt analizate în grupul reunit.

<i>Obiective:</i>	Conștientizarea importanței regulilor în orice activitate/relație Stimularea comportamentului responsabil și angajat Exprimarea acordului de către toți participanții cu privire la buna desfășurare a activităților Împărțirea responsabilităților Luarea deciziilor în grup
<i>Materiale necesare:</i>	Câte un set de cartonașe reguli pentru fiecare grup.
<i>Desfășurare:</i>	În funcție de numărul total de participanți, se formează grupuri de 4-8 participanți. Fiecare grup primește un set de cartonașe cu reguli pe care trebuie să le sorteze în 3 coloane: <i>foarte important/important/deloc important</i> . Apoi, membrii grupului selectează 6 cartonașe care li se par cele mai importante pentru asigurarea unei atmosfere plăcute, creative și de succes pentru grup. Fiecare grup își prezintă și argumentează alegerea; în grupul mare se discută și se agreează un set de 4-6 reguli valabile pentru toți. Se introduc regulile care nu se negociază. Se explică. Regulile se afișează într-un spațiu vizibil pe toată durata activităților.

4. Regulile de grup

<i>Obiective:</i>	Conștientizarea importanței regulilor în orice activitate/relație Stimularea comportamentului responsabil și angajat Exprimarea acordului de către toți participanții cu privire la buna desfășurare a activităților Împărțirea responsabilităților Luarea deciziilor în grup
<i>Materiale necesare:</i>	Câte un set de cartonașe reguli pentru fiecare grup.
<i>Desfășurare:</i>	În funcție de numărul total de participanți, se formează grupuri de 4-8 participanți. Fiecare grup primește un set de cartonașe cu reguli pe care trebuie să le sorteze în 3 coloane: <i>foarte important/important/deloc important</i> . Apoi, membrii grupului selectează 6 cartonașe care li se par cele mai importante pentru

	asigurarea unei atmosfere plăcute, creative și de succes pentru grup. Fiecare grup își prezintă și argumentează alegerea; în grupul mare se discută și se agreează un set de 4-6 reguli valabile pentru toți. Se introduc regulile care nu se negociază. Se explică. Regulile se afișează într-un spațiu vizibil pe toată durata activităților.
--	---

5. Copacul meu

<i>Obiective:</i>	Explorarea resurselor personale care influențează planificarea carierei
<i>Materiale necesare:</i>	Fișe de lucru
<i>Desfășurare:</i>	Elevii sunt rugați să completeze fișele de lucru prin care să facă un bilanț al abilităților, competențelor personale, bazat pe activitatea trecută și prezentă a fiecăruia, care să servească drept punct de plecare pentru definirea traseului educațional și de carieră.

6. Cum mă văd în viitor

<i>Obiective:</i>	Dezvoltarea abilităților de proiectare pozitivă în viitor; Dezvoltarea competențelor de autoprezentare și comunicare.
<i>Materiale necesare:</i>	Fișe de lucru
<i>Desfășurare:</i>	Psihologul precizează elevilor că în construcția carierei, un lucru foarte important este și modalitatea de proiectare în viitor. De aceea, le propune ca fiecare participant să completeze o fișă de lucru în care să descrie cum va fi peste 10 ani. După ce elevii au terminat de răspuns, câțiva voluntari vor împărtăși colegilor imaginea pe care o au despre propriul viitor, ulterior se va purta o discuție despre ce ar putea face pentru a-și croi viitorul pe care-l doresc.

II. Activități consiliere vocațională (de grup)

1. Ice-breaker: Găsește participantul

<i>Obiective:</i>	Creșterea gradului de intercunoaștere, interacțiunea grupului la nivel personal, coeziunea grupului
<i>Materiale necesare:</i>	post-it-uri, cutie/coșuleț, instrumente de scris
<i>Desfășurare:</i>	Fiecare participant scrie pe trei post-it-uri diferite trei caracteristici personale sau trăsături fizice caracteristice care îl pot identifica. Psihologul menționează că post-it-urile nu trebuie semnate. Acestea se adună într-o cutie sau într-un coșuleț. Apoi, fiecare participant este rugat să extragă din cutie trei post-it-uri și să găsească posesorul caracteristicilor. Numele persoanei găsite trebuie scris pe foaie. Când sunt găsiți toți participanții, foile pot fi citite întregului grup.

2. Ce îmi doresc în viață

<i>Obiective:</i>	Explorarea resurselor personale care influențează planificarea carierei
<i>Materiale necesare:</i>	Fișa de lucru "Ce îmi doresc în viață"
<i>sfășurare:</i>	Elevii sunt rugați să completeze fișe de lucru prin care să facă un bilanț al lucrurilor care contează pentru ei cel mai mult în viață și care să servească drept punct de plecare pentru definirea traseului educațional și de carieră. După completare, se concluzionează că toate lucrurile menționate în fișă reprezintă "cariera", la care se adaugă toți pașii pe care-i faci pentru a le obține și păstra. Se clarifică conceptul și precizează că, de fapt, cariera cuprinde toate rolurile pe care le îndeplinim de-a lungul vieții la școală, în familie și în societate, că fiecare dintre noi ne construim propria carieră din

	toate evenimentele prin care trecem prin viață, fiind copil, elev, student, angajat sau patron, familist, prieten etc.
--	--

3. Escaladarea muntelui

Obiective:	Analizarea factorilor care pot limita sau extinde oportunitățile de carieră
Materiale necesare:	„cățărători” și „bolovani”, flipchart, coli de flipchart, pastile autoadezive
Desfășurare:	<p>Grupul mare este împărțit în grupuri mai mici (4-5 elevi/grup). Psihologul desenează pe foaia de flipchart un munte, apoi descrie activitatea: „În vârful acestui munte se află CARIERA DE SUCCES. Pentru a ajunge în acest loc avem nevoie de cățărători care să ne ajute să escaladăm muntele”. Fiecare grup primește câte 3 “cățărători”: “Împreună vă rog identificați și apoi să scrieți pe cățărători trei mijloace (modalități) care ne facilitează urcarea muntelui”. După completare, fiecare grup alege câte un reprezentant care să lipească pe foaia de flipchart “cățărătorii” și să motiveze alegerile.</p> <p>- În următoarea etapă a exercițiului, psihologul spune elevilor că escaladarea muntelui nu este ușoară, că în drumul nostru apar tot felul de obstacole (avalanșe, pietre etc.). Fiecărui grup îi sunt înmânați câte 3 “bolovani” pe care trebuie scris câte un obstacol care ne împiedică să ajungem în vârf, bolovani care vor fi lipiți, de asemenea pe foaia de flipchart (a fi neimportant, respingerea, rutina, eșecul).</p> <p>- La sfârșit se poartă discuții despre „cățărătorii” și „bolovani” care ne ajută sau ne împiedică să obținem succesul în carieră.</p>

4. Valorile în care cred

Obiective:	Identificarea valorilor personale semnificative; explorarea relației dintre valorile personale și alegerea carierei; identificarea propriilor valori legate de muncă și ocupațiile în care aceste valori sunt reflectate; relaționarea valorilor personale cu diferite medii de muncă; analizarea factorilor care pot limita sau extinde oportunitățile de carieră.
Materiale necesare:	Post-it-uri, coli de flipchart, fișa de lucru „Valori și ocupații”, studii de caz
Desfășurare:	<p>Etapa 1:</p> <p>- Psihologul scrie pe flipchart un cumul de 13 valori (independența, siguranța, ambiția, familia, banii, credința, cinstea, educația, iubirea, munca, prietenii, respectul de sine, sănătatea) și roagă elevii să aleagă 4 dintre ele, pe care le consideră ca fiind cele mai importante pentru dezvoltarea personală, iar apoi să le noteze pe cele 4 post-it-uri primite. În continuare, elevii trebuie să renunțe la o valoare, iar din cele 3 rămase să aleagă 2 care li se par cele mai importante.</p> <p>- Psihologul desenează pe foaia de flipchart un copac, iar elevii sunt invitați, pe rând, să posteze bilețelele lor pe copacul desenat, în funcție de importanța pe care o acordă valorilor, astfel: prima ca importanță în coroana copacului, iar cealaltă la rădăcină. Se extrag 2 – 3 valori predominante și se realizează un clasament al valorilor personale ale elevilor. „Cea din coroană este sau trebuie să fie punctul forte al personalității fiecăruia, iar cea de la rădăcină vă asigură dezvoltarea personală, susținând prima valoare”. Se discută despre impactul pe care-l au valorile personale asupra comportamentelor noastre, a relațiilor interpersonale, inclusiv în alegerea traseului educațional și ocupațional.</p> <p>Etapa 2:</p> <p>- În continuare, psihologul precizează că din valorile generale despre care s-a discutat în exercițiul anterior derivă <i>valorile legate de muncă</i> și oferă</p>

	<p>un exemplu: „Dacă pentru o persoană este importantă în general securitatea personală, atunci unul dintre criteriile principale în alegerea carierei va fi să îi ofere securitate personală, astfel că nu va alege o profesie cum ar fi cea de polițist sau stewardesă (însoțitor de bord)”.</p> <p>- Psihologul distribuie fișa de lucru „Valori și ocupații” și solicită elevilor să sublinieze 3 valori pe care le consideră ca fiind cele mai importante pentru ei în alegerea carierei. Apoi, solicită elevilor să identifice pentru fiecare dintre valorile selectate, 3 <i>ocupații</i> care reflectă valoarea respectivă. Ocupațiile identificate pentru fiecare valoare vor fi notate în spațiul liber de pe fișă. Se poartă discuții despre cât de greu a fost să selecteze ocupații care reflectă valorile lor importante, care dintre valorile identificate constituie valori importante pentru părinți/prieteni/profesori ș.a.</p> <p>Etapa 3:</p> <p>- Psihologul propune elevilor ca în următoarea etapă a activității să analizeze câteva situații ipotetice, prezentate sub forma unor studii de caz. Grupul mare este împărțit în grupuri mai mici. Fiecare grup va primi câte o fișă pe care este prezentat câte un caz. Elevii vor trebui să identifice problemele cu care se confruntă personajul, să evidențieze valorile personale și profesionale ale acestuia, să identifice decizia de carieră adecvată ce poate fi luată. Fiecare grup va alege câte un raportor care prezintă tuturor concluziile grupului său. Se discută în grupul mare.</p>
--	---

4.3. Realizarea activităților de consiliere individuală

Identificarea dorințelor, așteptărilor și posibilităților concrete de a urma un anumit traseu educațional și profesional poate prinde contur prin realizarea activităților de *consiliere individuală*, printr-un dialog deschis cu specialiștii în domeniu.

Astfel, pe parcursul desfășurării activităților proiectului, elevii au avut posibilitatea de a decide asupra necesității personale de a da curs invitației de participare la sesiunile de consiliere individuală. Aceasta a presupus o formă confidențială de a oferi sprijin, o relație stabilă între psiholog și elev, de fiecare dată unică. A fost bazată pe principiul dezvoltării personale și a încurajat autonomia în selectarea unei alternative de carieră, dezvoltarea abilității și încrederii în sine, creșterea gradului de motivare a clientului, astfel încât acesta să se implice activ în adoptarea unei decizii de carieră, asumându-și, în același timp, responsabilitatea pentru aceasta.

Procesul de consiliere individuală a cuprins următoarele etape:

- asistarea elevilor în analiza și clarificarea problemelor personale sau legate de carieră, cum ar fi: alternativele profesionale disponibile, dorințele și posibilitățile individuale, credințele, ambițiile și aspirațiile părinților sau ale persoanelor semnificative, dezvoltarea psihosocială, sentimentele pe care le-au avut cu privire la propria persoană sau cu privire la cei din jur, influențele timpurii asupra preferințelor și intereselor lor, credințele, experiența lor profesională și, bineînțeles, indecizia de carieră;
- prezentarea rezultatelor testărilor efectuate (profilul psihovocațional sintetic individual) și analiza compatibilității cu obiectivele personale referitoare la carieră, viață personală etc;
- formularea unor recomandări cu privire la domeniile de activitate profesională și nivelurile de calificare potrivite fiecărui elev;
- stabilirea împreună cu persoanele consiliate a pașilor ce trebuie parcurși pentru alegerea ocupației/profesiei, pentru formarea profesională etc;
- formularea obiectivelor, scopurilor personale/de carieră;
- transformarea concluziilor în elemente ale unor planuri de acțiune.

4.4. Realizarea activităților de consiliere de grup (colective)

Prin interacțiunea cu ceilalți, elevii și-au explorat și structurat propriile caracteristici, intercunoașterea servind și autoformării sau dezvoltării competențelor sociale ale acestora. La activitățile colective au participat toți elevii.

Tipuri de jocuri realizate:

- *Activități de înviorare și ice breaking*, care au contribuit la crearea atmosferei relaxante și dezinhibate, la spargerea barierelor în relaționarea interpersonală și care au favorizat desfășurarea optimă a activităților de consiliere.
- *“Să ducem balonul”*, care a avut drept obiective dezvoltarea cooperării intragrupale și a sincronizării.
- *“Vânătoarea de comori”*, care a constat în căutarea unor repere (15-20 de cuvinte care formau o frază) amplasate în diferite locații și care a avut drept obiective dezvoltarea cooperării, creșterea gradului de coeziune a grupului și exersarea abilităților de orientare în spațiu.
- *“Avioanele”*, care a constat în realizarea cu un minim de resurse a unui prototip al unui avion de către 2 echipe și care a urmărit stimularea cooperării, exersarea abilităților de negociere și rezolvare de conflicte.

Ca o consecință a activității de consiliere pentru carieră, putem concluziona că elevii participanți la proiect au învățat să se autoevalueze în mod obiectiv și prin tehnici profesioniste, să își identifice dominantele vocaționale, valorice, motivaționale, de personalitate și talentele, să își construiască și să își gestioneze un plan eficient de management al carierei.

INTRODUCERE ÎN TEORIA FIRMELOR DE EXERCİTIU

5.1.Context

Fenomenul de globalizare are o componentă foarte concretă în domeniul educației. Accesul de pe poziții egale, al tinerilor, la educație și implicit la muncă, presupune o apropiere cât mai mare a sistemelor de educație din diverse țări.

Este cunoscut de toată lumea faptul că sistemul de educație din România, ca și din alte țări foste comuniste din estul Europei, a fost și încă este axat pe o pregătire teoretică foarte bună, dar pe o pregătire practică mai redusă, dacă nu precară, ceea ce face ca adaptarea absolvenților noștri pe piața occidentală a muncii să se facă cu eforturi substanțiale din partea acestora.

După 1990, mai mult sau mai puțin sistematic, mai mult sau mai puțin organizat, sistemul de învățământ din România a făcut pași spre apropierea de cerințele învățământului occidental.

Unul din acești pași a fost reprezentat de Programul finanțat de Banca Mondială și Guvernul României, care a vizat modernizarea învățământului românesc.

În cadrul acestui program a fost scris, a câștigat competiția și a fost implementat proiectul care a vizat Crearea rețelei Naționale de Întreprinderi Simulate în Universități din România.

În anii 1998 și 1999, cadre didactice din învățământul superior de inginerie economică din cinci universități din România, împreună cu specialiști din unități economice, au efectuat stagii de pregătire la Centro di Formazione Professionale "Citta del Ragazzo" di Ferrara - Italia, în cadrul Centralei italiene de simulare – SIMULIMPRESA. Pregătirea a avut ca obiectiv principal crearea rețelei de întreprinderi simulate în România și a fost finanțată și prin intermediul a două programe TEMPUS.

Primul rezultat concret al acestor acțiuni îl constituie demararea activității de simulare cu studenții de la profilul de Inginerie Economică, Universitatea Tehnică "Gh.Asachi" Iași, în cadrul Întreprinderii simulate S.C. SIMISP S.R.L. IAȘI, în luna iulie 1999, ca suport absolut necesar pentru minimă înțelegere a modului de lucru într-o astfel de firmă.

În toamna anului 1999 au fost conectate la rețeaua EUROOPEN, deci au fost oficial inaugurate întreprinderile simulate din cadrul Universității Tehnice "Gh.Asachi" Iași – sub numele de ROMSIM Iași și a Universității Tehnice din Cluj Napoca – sub numele de PRUSIN Cluj Napoca. Ambele întreprinderi au fost afiliate la Centrala de Simulare "SIMULIMPRESA" FERRARA – ITALIA.

În luna mai 2000 a luat ființă și întreprinderea simulată COMPASIM din cadrul Universității « Lucian Blaga » din Sibiu. De atunci, alte câteva universități din țară au înființat întreprinderi simulate : AerosimU, la Bacău, la Timișoara, la Câmpia Turzii, la Bistrița.

În luna iulie 2000 a fost inaugurată experimental, la Universitatea Tehnică din Cluj Napoca, Centrala rețelei de întreprinderi simulate românești – CRISROM – întreprinderile simulate din țară, fiind din acel moment, racordate la această centrală, care este asistată de SIMULIMPRESA până în momentul când va deveni membru cu drepturi depline în EUROOPEN.

Acesta a fost începutul.

Primirea României în concertul statelor europene a creat premisele unei relansări și dezvoltări a conceptului de firmă simulată/de exercițiu, în special datorită FONDULUI SOCIAL EUROPEAN prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

În acest moment sunt în derulare multe proiecte prin care se înființează și funcționează întreprinderi simulate / firme de exercițiu, în sistemul românesc de educație, atât la nivel preuniversitar cât și universitar.

5.2 Definierea conceptului de firma de exercitiu/simulata si prezentarea utilitatii predarii acestuia in scoli in contextul realizarii educatiei antreprenoriale

Antreprenoriatul se referă la capacitatea unei persoane de a-și pune în practică ideile, ceea ce implică inovare, creativitate și asumarea unor riscuri, precum și capacitatea de a planifica și de a gestiona proiecte pentru realizarea unor obiective¹.

Dezvoltarea abilităților antreprenoriale reprezintă un plus în formarea oricărui tânăr, reduce timpul necesar tranziției de la școală la viața activă, sporește gradul de conștientizare al viitorilor angajați cu privire la contextul activității lor, sporește capacitatea acestora de a profita de oportunități și oferă o bază pentru cei care vor demara activități industriale, sociale sau comerciale.

Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele fundamentale pentru învățarea pe tot parcursul vieții identifică „spiritul de inițiativă și spiritul antreprenorial” drept una dintre cele opt competențe fundamentale care trebuie incluse în toate etapele învățământului și ale formării².

Aderam la ideea conform căreia educația antreprenorială nu trebuie să fie confundată doar cu studiile generale de afaceri sau economice, deoarece scopul acesteia este de a promova în primul rând creativitatea, inovarea și activitățile independente.

Firma simulată/de exercițiu reprezintă o metodă interactivă de învățare pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, o concepție modernă de integrare și aplicare interdisciplinară a cunoștințelor (economice, juridice, etc), o abordare a procesului de predare-învățare care asigură condiții pentru testarea și aprofundarea practică a competențelor dobândite de cursanți (elevi/studenti) în pregătirea profesională.

Mai precis, firma simulată/de exercițiu reprezintă un concept de **instruire prin activitate concretă**, de tip learnig by doing, în care **cursantul lucrează efectiv pe un post**, efectuând **aceleași operații** și folosind **aceleași proceduri** și **documente** ca și un **angajat real**, într-o **întreprindere reală**, cu singura diferență că produsele cu care operează și banii nu sunt reali ci simulați.

Obiectivul general al învățării prin întreprinderea simulată îl reprezintă dezvoltarea spiritului antreprenorial, prin:

- familiarizarea cursanților cu activitățile specifice unei firme reale;
- simularea proceselor economice specifice mediului real de afaceri;
- perfecționarea limbajului de afaceri;
- perfecționarea cunoștințelor despre funcționarea mecanismelor economiei de piață;
- încurajarea spiritului competițional, al calității și al responsabilității;
- dezvoltarea de competențe, aptitudini, abilități necesare unui întreprinzător dinamic: creativitate, competitivitate, gândire critică, gândire analitică, rezolvare de probleme, luare de decizii, asumarea responsabilității, lucrul în echipă, inițiative, adaptabilitate, perseverență, flexibilitate;
- auto-organizare și auto-evaluare a resurselor individuale.

O firma simulată oferă posibilitatea asimilării cunoștințelor din domeniile: administrare, contabilitate, informatică, gestionarea personalului, marketing și vânzări, achiziții.

Activitățile desfășurate în cadrul firmei simulate sunt diverse:

- Corespondență;
- prelucrarea poștei;
- utilizarea telefonului, faxului, copiatorului, Internet-ului (e-mail, www, Homepage) etc.;
- realizarea de imagini, prezentari a cataloagelor și altor materiale publicitare;
- asistență acordată clienților și furnizorilor;
- vânzări și achiziții;
- import și export;
- efectuarea plăților în țară și în străinătate;
- executarea tranzacțiilor bancare;
- înregistrarea contabilă a activităților comerciale;
- decontarea salariilor, remunerațiilor, comisioanelor etc.;
- calcularea costurilor;
- decontarea față de casa de asigurări de sănătate;
- econtarea față de secția financiară;
- organizarea invitațiilor pentru prezentatori și vizitatori;
- alte activități comercial-administrative.

Activitățile proiectului TOPFSE au presupus implicarea elevilor din trei licee **teoretice** de elită (din Iași, Piatra Neamț și Cluj) și au vizat dezvoltarea **abilităților antreprenoriale** care să asigure o creștere semnificativă a adaptabilității pentru absolvenții învățământului secundar, într-o societate care solicita noi competențe.

Analizând programa școlară corespunzătoare formării pe filiera teoretică s-a constatat că elevii se familiarizează cu unele noțiuni referitoare în principal la elaborarea unui plan de afaceri, doar în cadrul disciplinei Educație Antreprenorială studiată în clasa a X-a. Considerăm că volumul de informații asimilat în cadrul acestei discipline este binevenit dar insuficient pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, iar abordarea clasică (predare-ascultare) în care se derulează orele de educație antreprenorială a fost perfect completată cu activitatea practică desfășurată în cadrul firmei simulate.

Am observant deasemeni că orientarea efectivă către antreprenoriat lipsește, preocuparea cadrelor didactice și a elevilor fiind focalizată către obținerea performanțelor în pregătirea teoretică (obținerea rezultatelor la olimpiadele școlare de nivel național și internațional).

Ținând cont de aceasta realitate și de diversitatea elevilor din grupul țintă (vârsta și zona geografică), formatorii și-au adaptat în permanență modul de lucru și de abordare al conceptelor cu care se operează în cadrul firmei de exercițiu/simulate.

Pregătirea a fost orientată spre individ și dezvoltarea personalității acestuia încurajându-se colaborarea și reciprocitatea în cadrul departamentului, interdepartamentala și chiar între cele trei firme inițiate, urmărind crearea relațiilor interumane foarte apropiate cu cele din cadrul unei firme reale.

5.3. Competente si deprinderi dobandite in firma de exercitiu/simulate

Conform semnificatiei acceptata la nivel european², **competența** include:

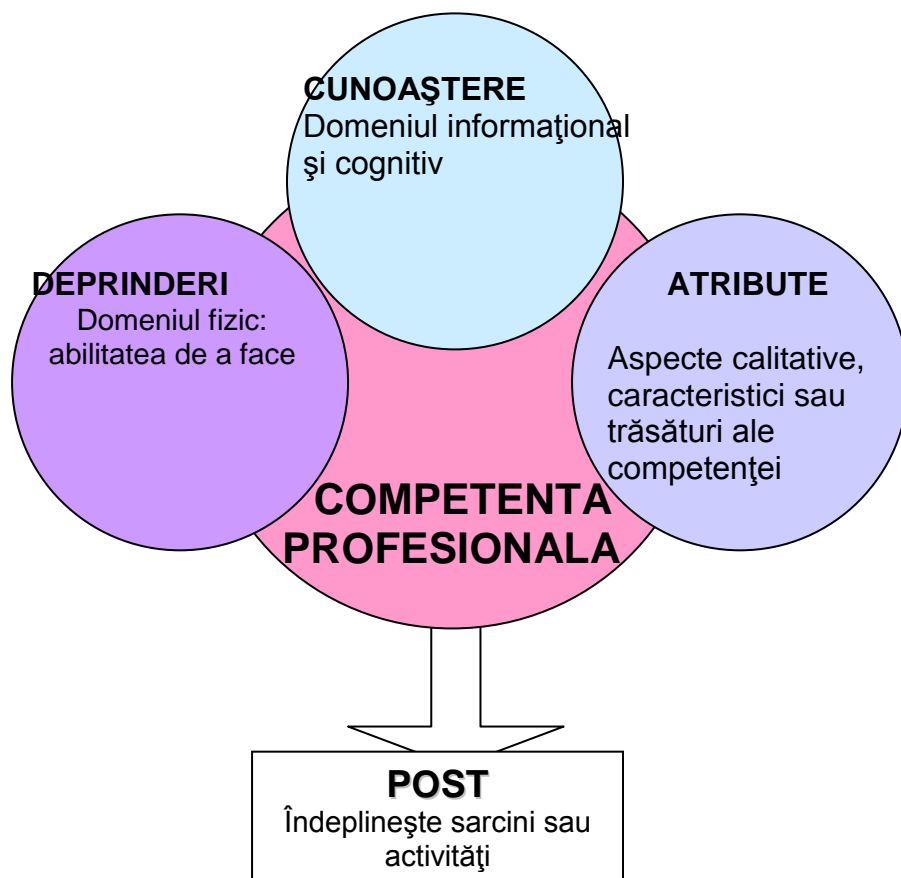
- competențe cognitive care vizează utilizarea teoriei și a conceptelor, precum și a capacităților de cunoaștere dobândite tacit și informal prin experiență;
- competențe funcționale (deprinderi sau capacități de utilizare a cunoștințelor într-o situație demuncă dată), acele sarcini pe care o persoană trebuie să fie capabilă să le facă atunci când acționează într-un anumit domeniu de activitate, context de învățare sau activitate socială;
- competențe personale care vizează capacitatea adoptării unei atitudini și/sau comportament adecvat într-o situație particulară;
- competențe etice care presupun demonstrarea anumitor valori personale și profesionale,

Competențele cheie reprezintă un pachet multifuncțional, transferabil de cunoștințe, abilitați și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, incluziunea socială și găsirea unui loc de muncă. Acestea trebuie să se fi dezvoltat la sfârșitul educației obligatorii și trebuie să acționeze ca fundament pentru învățare ca parte a educației pe tot parcursul vieții.

- **competența profesională** este capacitatea unei persoane de a utiliza și combina cunoștințe teoretice, deprinderi practice și atitudini specifice pentru a realiza activități de muncă la nivelul calitativ cerut la locul de muncă,
- **deprinderea** reprezintă cunoștințele și experiența necesare pentru realizarea unei sarcini specifice sau practicarea unei ocupații/meserii/profesii, iar
- **standardul rezultatelor învățării** este confirmat prin intermediul unui proces de evaluare sau prin finalizarea cu succes a unui program de studiu.

Cadrul celor opt competente-cheie, valabile pentru orice profesiune, a fost dezvoltat ca parte a implementării inițiativei "EducationTraining 2010", care urmărește obiectivele strategice ale Comisiei Europene pentru educație și formare.

Prin activitățile desfășurate în firma simulată/de exercițiu s-a urmarit să se ofere elevilor competențe în ceea ce înseamna comportamentul profesional, respectiv: "Să știe ce să facă și cum să facă" în cadrul postului pe care fiecare îl ocupă la un moment dat, figura de mai jos.

Formarea a fost de tip “learning by doing”, centrată pe elev și are ca scop principal dezvoltarea competențelor antreprenoriale. Printre altele, elevii au trebuit să:

- își organizeze locul de muncă;
- își însușească tehnici de negociere;
- cunoască structura firmei, să cunoască și să respecte relațiile ierarhice;
- întocmească documentele specifice postului pe care îl ocupă la un moment dat;
- caute singuri informația necesară și să o prelucreze;
- cunoscă și să respecte procedurile de lucru;
- aibă capacitatea de a prezenta și accepta rezultatele.

Pentru asimilarea unui număr cât mai mare de competențe din categoria celor profesionale, în cadrul procesului de instruire s-a practicat **rotația pe posturi**.

O posibilă structurare a competențelor este prezentată în figura anterioară.

Formarea în firma simulată/de exercițiu a urmărit dobândirea:

➤ **competențelor de ordin relațional și comportamental:**

- o stare de spirit și o atitudine specifică noțiunii de servicii: semnificația și obișnuința ascultării, capacitatea de ai înțelege pe alții, empatia, deprinderea dialogului, comportamentul proactiv, colaborarea cu persoane diferite, responsabilitatea calității
- capacitatea de a comunica utilizând diferite mijloace atât cu clienții cât și în cadrul firmei ce ceilalți membri ai echipei
- procurarea și prelucrarea individuală a informației
- perseverența

➤ **competențe de ordin comercial:**

- cunoșterea clienților și a comportamentului acestora, cunoașterea modalităților de a prezenta, promova și vinde produsele, adaptarea la cerințele pieții,

- elaborarea ofertei,
 - cunoasterea tehnicilor de vanzare.
 - **competente de conducere/manageriale:**
 - a ști să-și organizeze activitatea, să-și gestioneze timpul, să integreze restricțiile economice în propria activitate
 - să exploatze resursele necesare (calculator, imprimantă, telefon, copiator, etc.),
 - să-și desfașoare activitatea responsabil,
 - să organizeze și să coordoneze activitatea unei mici echipe,
 - să se familiarizeze cu cultura firmei.
 - să aibe inițiative personale în muncă;
 - luarea deciziilor și întreprindrea unor activități pe proprie răspundere
 - **Competențe profesionale** care sunt specifice postului ocupă, și însușite conform metodologiei specifice formării în cadrul firmei simulate/de exercițiu.
- Prin conținutul activitatilor **extracurriculare** derulate în cadrul firmei simulate/de exercițiu formarea a fost de tip **complementar**, scopul declarat fiind dezvoltarea celor 8 domenii de competențe-cheie accentul fiind pus pe **competențele profesionale**, respectiv **transversal**.

Nr. Crt.	Competenta cheie	Exemple de activități în firma simulată Observații
1	Comunicarea în limba maternă	Fiind vorba elevi ai unor școli de elită (în principal) nu s-a pus problema îmbunătățirii abilităților de comunicare. Și totuși se poate vorbi de o îmbogățire a bagajului de cunoștințe în ceea ce privește întocmirea documentelor de afaceri precum și a bagajului de regionalisme prin proveniența din zone geografice diferite.
2	Comunicare în limbi străine	Elaborarea documentelor de prezentare a firmelor în limba engleză (cataloge) Prezentarea firmelor și produselor la târgurile internaționale Efectuarea tranzacțiilor la târgurile de la Bratislava și Praga Comunicarea pe timpul deplasării (muzee, hotel, magazine, stradă)
	Competențe în matematică și competențe elementare în științe și tehnologie	Calculul financiar în firma simulată Cursuri și schimburi valutare
	Competențe în utilizarea noilor tehnologii informaționale și de comunicație	Modul special de pregătire TIC Asigurarea comunicării pe perioada deplasărilor la târgurile internaționale Prezentările pentru participarea la târg
	Competențe pentru a învăța să înveți	Formarea de tip learning by doing în cadrul firmei simulate Asumarea sarcinilor în mod voluntar
	Competențe de relaționare interpersonală și competențe civice	Lucrul în grup, asumarea responsabilităților, succesului sau a insuccesului, rezolvarea conflictelor sunt doar câteva aspecte ale activității în cadrul firmei simulate Organizarea și deplasarea la târguri în echipe mixte cu participant din cele 3 orașe (pregătirea materialelor, cazare, autocar, stabilirea programului turistic)
	Spirit de inițiativă și antreprenoriat	Ansamblul activităților din cadrul firmei simulate și a deplasărilor la târgurile

		internaționale
	Sensibilizare culturală și exprimare artistică	Deplasările de la Bratislava și Praga Istoria orașelor vizitate și/sau tranzitate Amenajarea standurilor de la târguri Organizarea zilei României - la inițiativa elevilor

În certificatul de competențe s-au selectat:

Competențe profesionale	Competențe transversale
Abilități de înființare, administrare, organizare	Capacitate de conducere/ (antreprenorială)
Abilitatea de a întocmi un dosar de angajare	Autonomie de lucru
Abilitati privind elaborarea ofertei de produse	Luarea de decizii și asumarea răspunderii
Cunoștințe de finanțe-contabilitate	Gandire creativa/
Capacitate de negociere și tranzacționare	etica/interdisciplinara)
Abilități de marketing	Rezolvarea situațiilor critice
Abilități de lucru în echipa	Abilități de comunicare
Cunoștințe de TIC	Competențe lingvistice
	Socializare
	Interculturalitate

PREZENTAREA GENERALĂ A SITUAȚIEI ACTUALE

6.1. Firma de exercițiu/simulată în Europa

O firmă simulată este o companie virtuală și un centru de învățare vocațională care lucrează ca o afacere reală, folosind procedurile de afaceri, produsele și serviciile firmelor reale. Fiecare firmă simulată lucrează cu alte firme simulate [1]. **O firmă simulată** este cunoscută și ca o întreprindere simulată, firmă de exercițiu, întreprindere virtuală, afacere virtuală. **O firmă simulată** seamănă cu o companie reală ca formă, organizare și funcționare [1].

Firma de Exercițiu / Întreprinderea Simulată- reprezintă o metodă interactivă de învățare pentru dezvoltarea spiritului antreprenorial, o concepție modernă de integrare și aplicare interdisciplinară a cunoștințelor, o abordare a procesului de predare-învățare care asigură condiții pentru probarea și aprofundarea practică a competențelor dobândite de elevi/ studenți în pregătirea profesională [2].

Întreprinderea simulată poate fi definită ca instrument de pregătire practică în domeniul procesului informațional care utilizează proceduri și mijloace identice cu cele din cadrul firmelor reale, cu excepția produselor și banilor, care sunt simulate. Întreprinderea simulată, înainte de a fi un laborator foarte bine dotat, este o stare de spirit, un organism viu, un concept – learning by doing – care modifică sistemul tradițional de instruire [3].

Firma școlară de training reprezintă o copie simulată, virtuală, fictivă, a unei firme reale, în care participanții (elevi, profesori, consultanți) pot realiza și pot efectua singuri toate activitățile unei firme reale cu excepția rularii banilor efectuării produselor sau serviciilor reale [4].

EUROPEN - PEN INTERNATIONAL este o rețea mondială de firme simulate/de exercițiu, cuprinzând peste 7500 firme simulate din 42 țări.

EUROPEN-PEN INTERNATIONAL a fost un Proiect European care a început în Noiembrie 1993. A utilizat fonduri din European Social Fund (45%) și din Landul North-Rhine Westphalia (55%).

Originea firmelor practice (în trecut fiind numite “ firme fictive “) poate fi dată înapoi în secolul 17 cu ajutorul literaturii. În anul 1660 Mr. Lerice (cetățean în Danzig, Germania) descria tranzacțiile omului de afaceri inventat, numit Peter Winst în cartea sa “Commission and Factory”. Sunt și alte cărți care explică filosofia firmelor simulate, ca de exemplu Mr. Karl F. Barth care a scris următoarele în 1776: “The teacher lets them choose a sort of action and a trading location...; each one receives fictitious capital, goods or securities...”

Aceste vechi creații pot fi privite ca “moașă” actualelor firme practice.

Numărul firmelor simulate din EUROPEN-PEN INTERNATIONAL - iunie 2012

Argentina 76 Finland 58 Romania 1017; Australia 160 France 117 Slovak Rep. 818; Austria 1215 Germany 555 Slovenia 189 ; Belgium 232 Great Britain 20 Spain 373; Brazil 210 Italy 155 Sweden 28; Bulgaria 71 Lithuania 46 Switzerland 54; Canada 45 Luxembourg 25 U.S.A. 304; China 11 Malaysia 27 ; Czech Rep. 734 Netherlands 334; Denmark 28 Norway 6; Poland 35

Viitori membri :

Albania 42 Kosovo 80; Bosnia and Macedonia 56; Hercegovina 16 Moldova 35; Georgia 3 Montenegro 95 Estonia 5 Serbia 141; Indonesia 1 Singapore 1.

Misiunea EUROPEN

Să ajute, coordoneze și dezvolte servicii cu valoare adăugată activităților desfășurate de rețelele naționale de firme simulate; să promoveze și intensifice conceptul de învățare în și din mediul afacerilor simulate și să promoveze conceptul de firmă practică în noi țări.

Obiectivele EUROPEN:

- să faciliteze schimbul de informații
- să furnizeze instrumentele de training inovativ membrilor săi
- să promoveze conceptul de firmă simulată
- să reprezinte pe membrii săi în diferite niveluri guvernamentale și în instituții private.

Domeniile de dezvoltare ale EUROPEN-PEN INTERNATIONAL :

Training Initial, Training nou și Re-training , Consultanță , standardizarea calificărilor , Cercetare, Tehnologie, Dezvoltare Software , Schimb de experiență , Proiecte vocaționale și tehnice

Activitățile EUROPEN-PEN INTERNATIONAL :

Organizarea târgurilor internaționale de firme practice.
Promovarea studenților internaționali și schimbului de traineri.
Organizarea seminariilor internaționale și workshop-urilor pentru traineri.
Organizarea proiectelor transnaționale (telecomunicații, cercetare, bancă, proiecte educaționale).
Dezvoltarea criteriilor Curriculei pentru studenții din școli de afaceri, colegii și universități.
Dezvoltarea software în beneficiul Oficiilor Centrale și a firmelor practice (banking software, diferite baze de date etc.).

Inițierea proiectelor de cercetare pentru dezvoltarea de software în beneficiul of companiilor, utilizatorilor privați, instituțiilor educaționale, și trainerilor din firmele practice.

Implementarea ultimelor tehnologii în domeniul afacerilor.

Inițierea trainingului și re-trainingului pentru diferite grupuri țintă.

Inițierea studiilor și cercetărilor în folosul rețelei internaționale.

Servicii ale EUROPEN-PEN INTERNATIONAL pentru Oficiul central și firmele simulate

a) Aplicația Client Server pentru transfer de date (e.g. international banking transactions) între EUROPEN-PEN INTERNATIONAL și Oficiul central

b) Database banking software pentru Oficiul central și firmele simulate

c) Platforma centrală electronică pentru shipment electronic online al documentelor de export

d) EUROPEN-PEN INTERNATIONAL Commerce Server - Web gazdă pentru firmele simulate

e) EUROPEN-PEN INTERNATIONAL Credit Card System - pentru firme simulate și pentru traineri.

f) EUROPEN-PEN INTERNATIONAL Bulletin (două pe an) - informații din și despre toate țările EUROPEN-PEN INTERNATIONAL

g) EUROPEN-PEN INTERNATIONAL WebPages (www.europen.info)

6.2. Firma de exercitiu/simulata in Romania

În România întreprinderile simulate sunt integrate rețelei naționale a firmelor de exercițiu/ întreprinderilor simulate coordonate de ROCT- Centrala Rețelei Firmelor de Exercițiu/ Intreprinderilor Simulate din Romania (**RO**manian **C**oordination **C**entre of **T**raining **F**irms), care funcționează în concordanță cu prevederile OMECT nr. 5109 din 25.08.2008 [5].

ROCT are următoarele atribuții:

- Inregistrează firmele de exercițiu/întreprinderile simulate din învățământul preuniversitar și superior din România, conform procedurilor de înregistrare ale unei firme reale.
- Coordonează activitatea rețelei naționale a firmelor de exercițiu/ întreprinderilor simulate din România, prin:
- Simulează activitățile desfășurate de Camera de Comerț și Industrie a României și Registrul Comerțului;
- Simulează activitățile băncii virtuale pentru activități de decontare interne și internaționale;

- Simulează activitățile referitoare la plata asigurărilor sociale și de sănătate, a impozitelor și taxelor, conform legislației în vigoare;
- Organizează activități în scopul formării cadrelor didactice cu pri-vire la firmele de exercițiu / întreprinderile simulate;
- Organizează și participă la manifestări și proiecte internaționale legate de activitatea firmelor de exercițiu/ întreprinderilor simulate;
- Dezvoltarea de parteneriate cu agenții economici;
- Elaborează materiale didactice pentru firmele de exercițiu/ întreprinderile simulate;
- Diseminează informațiile cu privire la oportunitățile de parteneriat pe piața internațională a firmelor de exercițiu/întreprinderilor simulate de afaceri din țară și străinătate;
- Reprezintă firmele de exercițiu/întreprinderile simulate din rețeaua internațională EUROOPEN;
- Monitorizează și evaluează activitatea firmelor de exercițiu/ întreprinderilor simulate din rețeaua națională.
- Informează Ministerul Educației, Cercetării și Inovării cu privire la activitatea desfășurată.

ROCT asigură toate activitățile care simulează mediul extern al unei întreprinderi reale.

ROCT este o structură unică la nivel național, fiind afiliată, începând cu anul școlar/ universitar 2008/2009 la EUROOPEN (**EURO**pean **P**ractice **E**nterprises **N**etwork")- Rețeaua internațională a firmelor de exercițiu/ întreprinderilor simulate.

Web: www.roct.ro

Misiunea CENTRALEI DE COORDONARE :

-Asigură toate funcțiile macro-economice esențiale și ajută operațiile de creare a cadrului economic pentru firmele simulate din țara sa;

-Ajută firmele simulate oferind unele servicii comerciale, necesare în lumea afacerilor.

-Poate reprezenta banca, clienții și taxele, veniturile interne, camera de comerț, vama, poșta, compania de telefoane, de apă, de electricitate, de asigurări, furnizorii de materii prime, când nu există firme simulate care să le vândă aceste produse.

Obiectivele ROCT :

- diseminarea conceptului "firma de exercițiu";
- extinderea rețelei firmelor de exercițiu din România;
- participarea firmelor de exercițiu la târguri naționale și internaționale;
- intensificarea relațiilor dintre firmele de exercițiu din România pe piața națională și internațională;
- organizarea și desfășurarea târgului național și internațional al firmelor de exercițiu din România;
- amplificarea funcționalității rețelei firmelor de exercițiu, respectiv derularea de tranzacții pe piața națională și internațională a firmelor de exercițiu.

Structura centralei ROCT cuprinde 4 departamente :

Departamentul juridic;

Departamentul economic;

Departamentul de informatică;

Departamentul de comunicare.

PREZENTAREA EXPERIENȚEI IMPLEMENTĂRII CONCEPTULUI DE FIRMA DE EXERCIȚIU/SIMULATĂ ÎN LICEELE CU PROFIL TEORETIC

Din cunoștințele noastre, până în acest an, în România au existat firme de exercițiu doar în liceele de profil economic, sau în clasele cu profil economic din licee.

FONDUL SOCIAL EUROPEAN prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 a facilitat implementarea sistemului de instruire prin firme de exercițiu și în cadrul liceelor teoretice.

7.1. Particularitățile implementării conceptului de firma de exercițiu/simulată în liceele cu profil teoretic (elevi, programa, program, cadre didactice)

Participarea elevilor, pe parcursul celor 2 ani de derulare a proiectului, a fost **voluntară**, grupul țintă fiind rezultatul unui proces de selecție.

Formarea în cadrul firmei simulate/de exercițiu a fost **centrată pe elev**, cu atât mai mult cu cât lucrând cu licee de elită, în cadrul grupurilor o pondere mare au avut-o elevii olimpici la nivel național și internațional care sunt caracterizați de **“atitudine, vocație, capacitate, talent și voință”**.

Personalitatea puternică și formarea elevilor uneori de tip individualist, în spiritul competiției a necesitat mult tact, iar rolul și experiența formatorilor au fost esențiale în încurajarea lucrului în echipă, în asumarea responsabilităților specifice postului, în familiarizarea tinerilor cu formarea de tip „learning by doing”.

Benefica pentru elevi a fost și cooperarea transregională, sesizându-se o competiție benefică între colectivele din cele trei licee.

În urma analizei programelor de studiu ale elevilor care formează grupul țintă pentru firmele simulate/de exercițiu, am concluzionat următoarele :

1. Disciplinele analizate oferă elevilor din cele trei clase care participă la proiect, un bogat bagaj de cunoștințe și o serie de competențe conturate, care le vor fi utile în activitatea din firma simulată/de exercițiu, reducând volumul de informații pe care aceștia ar urma să le asimileze în timpul activității și măbind în acest fel , timpul pe care îl vor avea la dispoziție pentru activitățile practice propriu-zise, de simulare.

2. Inclusiv elevii de clasa a X-a dețin suficiente cunoștințe pentru a putea ocupa un post în firma simulată/de exercițiu. Disciplina de Educație antreprenorială și cea de Informatică le conferă aceste cunoștințe.

3. Prin cunoștințele și competențele sporite, în special de informatică, economie și limba engleză, elevii din clasele superioare, a XI-a și a XII-a vor avea o poziție de lideri și îi vor putea ajuta eficient pe elevii mai mici, în activitatea concretă din firma simulată/de exercițiu.

4. Pregătirea de informatică, pe care elevii din grupul țintă o vor efectua înainte de simulare, va reuși să le ofere tuturor, o clarificare a aspectelor concrete cu care se vor confrunta în cadrul firmei simulate/de exercițiu. Apreciem că această activitate este absolut necesară și benefică.

5. Elevii din grupul țintă nu studiază în liceu contabilitatea. Noțiuni de contabilitate și finanțe sunt absolute necesare în activitatea din firmele simulate/de exercițiu. Din această cauză am programat un modul de 20 ore de contabilitate, înainte și în timpul activității de simulare. Cunoștințele transmise elevilor în cadrul acestui modul le va permite să opereze în sistemul financiar-contabil al firmei simulate/de exercițiu, înțelegând modul în care se crează și evoluează patrimoniul firmei, modul în care se obține profit, relația pe care firma o are cu organele fiscale ale statului etc.

6. Analiza efectuată, împreună cu informațiile referitoare la activitatea din firma simulată/de exercițiu a permis echipei de experți să formuleze programa de desfășurare a activității în firma simulată.

7.2. Evaluarea calității, a rezultatelor și a impactului

De la început trebuie să facem precizarea că elevii participanți în proiect au fost selectați dintr-un grup țintă inițial, de peste 500 elevi, dintre cei mai buni ai liceelor din județele Iași, Neamț și Cluj, ceea ce crea premiza calității profesionale deosebite ale acestora.

Fără să supărăm pe cineva, menționăm că am simțit o diferență netă de calitate a grupului țintă, în raport cu studenții noștri, cu toate că cei din urmă au o experiență netă în favoarea lor. Probabil că și-a spus cuvântul și curiozitatea specifică adolescenților, dar și dorința de afirmare, de explorare a unor posibilități noi.

Pe parcursul derulării proiectului s-au constatat următoarele aspecte privind impactul școlar, respective instituțional:

a. impactul școlar

- aplicarea abilităților de lucru în echipă și la alte discipline din curricula școlară;
- creșterea gradului de coeziune dintre membrii aceleși clase;
- creșterea intensității comunicării între membrii diverselor clase participante în proiect (IX - XII);
- un mai bun management al timpului atât în cadrul activităților școlare cât și extrascolare (în cazul unor elevi);
- o mai bună cunoaștere interpersonală;
- participarea în proiect nu a afectat rezultatele obținute în pregătirea școlară, cât și la olimpiadele școlare;
- îmbogățirea cunoștințelor de istorie și/sau geografie prin participarea la târgurile internaționale;
- dezvoltarea abilităților lingvistice (engleza);
- soluționarea situațiilor conflictuale cu mai multă ușurință.

b. impactul instituțional

La nivelul celor trei colegii participante în proiect s-au obținut următoarele rezultate:
dotarea sediilor firmelor de exercițiu;

- realizarea unei legaturi si a unui schimb de experienta intre cadrele didactice din cele trei locatii participante la proiect;
- cresterea vizibilitatii internationale a celor trei colegii prin participarea/promovarea la targurile internationale;
- realizarea unei puternice legaturi si a unui schimb de experientata intre cadrele didactice din colegiile partenere;
- compararea nivelului de cunostinte, al gradului de implicare si al modului de lucru al elevilor din cele trei locatii;
- realizarea intre profesori a unui schimb de bune practice in lucrul cu elevii;
- diseminarea experientei participarii in cadrul proiectului celorlalti colegi;
- realizarea coeziuni intre elevii fiecarui colegiu;
- cresterea responsabilitatii reprezentarii propriului colegiu.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

8.1. Cooperarea elevilor din zone geografice diferite ale țării (particularități culturale)

Proiectul a presupus înființarea și derularea activității cu trei firme de exercițiu din trei importante unități școlare din Iași, Neamț și Cluj, firme în care au activat elevi din mai multe unități : Iași, Târgu Frumos, Pașcani, Roman, Târgu Neamț, Cluj Napoca, Câmpia Turzii.

Acești elevi au adus în proiect nu numai aspectele specifice ale activității din liceele respective, dar și pe cele ale zonei geografice din care provin.

Colaborarea dintre firme a făcut necesară conlucrarea directă și prin intermediul poștei electronice între elevi.

A fost și pentru cadrele didactice de la cele trei colegii, un bun prilej pentru cunoaștere, schimb de bune practice, posibile colaborări viitoare.

8.2. Cooperarea elevilor cu alte categorii de cursanți în firme simulate/de exercițiu

Firmele înființate prin proiect au primit numeroase propuneri de colaborare, de la firmele de exercițiu din rețeaua românească.

Universitatea Tehnica Gheorghe Asachi din Iași, prin firmele sale simulate, are de asemenea, relații de colaborare pe e-mail cu firmele de exercițiu din cadrul programului, relații care vor continua.

Studenții au colaborat efectiv cu cele trei firme de exercițiu, prin efectuarea de tranzacții și prin încheierea unui număr de 15 acorduri de parteneriat.

8.3. Experiența participării la târgurile internaționale de firme de exercițiu/simulate

8.3.1. Participare la Târgul Internațional al Firmelor de Exercițiu - *The 14th International Training Firms Fair Bratislava – Slovakia - 29 Noiembrie 2011 – 1 Decembrie 2011*

Participarea la un târg internațional de firme de exercițiu, cu stand propriu, reprezintă , prin volumul și complexitatea activității de organizare, prin impactul asupra elevilor și cadrelor didactice și prin rezultatul acestei acțiuni, cea mai importantă componentă a programului de instruire prin firma de exercițiu.

Participarea la târg a reprezentat o experiență inedită pentru elevii și profesorii acestora, având în vedere profilul teoretic al liceelor.

Elevii au participat intens la activitatea de elaborare a materialelor cu care s-a realizat standul, ocazie cu care aceștia și-au manifestat din plin creativitatea , inventivitatea, spiritul de echipă și alte abilități.

În timpul celor trei zile ale activității, după ce au amenajat standul, elevii angajați ai firmelor noastre de exercițiu au efectuat numeroase contacte și tranzacții, atât cu firmele românești participante la târg, dar mai cu seamă, cu firme din alte țări. Aceasta a dovedit capacitatea profesională a elevilor și pregătirea în domeniul firmelor de exercițiu. Menționăm că elevii au dovedit abilități deosebite și în privința limbii engleze.

Datorită timpului foarte scurt de la înființarea firmelor și până la momentul participării la târg, pregătirea prezentărilor electronice și a celorlalte materiale nu s-a ridicat la nivelul pretențiilor noastre, inclusiv a elevilor. Cu toate acestea, apreciem că ne-am prezentat la un nivel corespunzător.

Elevii noștri au fost inițiatorii și promotorii momentului destinat României, în cadrul târgului, în ziua de 1 decembrie - Ziua națională a României, făcând o frumoasă promovare a simbolurilor naționale.

Apreciam strădania organizatorilor slovaci ai manifestării, care a fost o reușită. Desigur, oricând este loc pentru mai bine. În acest sens recomandăm o mai bună comunicare, în special prin utilizarea unei limbi de circulație internațională, o dimensiune mai mare a standurilor, unificarea documentelor utilizate în tranzacții.

Participare la Târgul Internațional al Firmelor de Exercițiu - *The 18th International Fair of Student Firms in Prague , Czech Republic, March 20 - 22, 2012*

În timpul celor două zile ale activității, elevii angajați ai firmelor noastre de exercițiu au efectuat numeroase contacte și tranzacții, cel puțin câte o tranzacție de către fiecare elev, atât cu firmele românești participante la târg, dar mai cu seamă, cu firme din alte țări. Participarea la târg dovedește capacitatea profesională a elevilor și pregătirea în domeniul firmelor de exercițiu.

Apreciem strădania organizatorilor cehi ai manifestării, care este o reușită.

Excursiile la Bratislava și Praga a prilejuit elevilor și o îmbogățire a cunoștințelor culturale, prin vizitarea a trei dintre cele mai frumoase capitale europene - Budapesta, Bratislava și Praga - cu o bogată istorie, cu arhitecturi unice, cu civilizații europene.

Deplasările la cele două târguri internaționale au avut diverse semnificații pentru elevii participanți: prima deplasare în străinătate; prima ocazie de a-și gestiona o sumă în valută; prima ocazie de a împărtăși camera cu alți colegi; respectarea unor reguli stabilite la nivelul grupului.

8.4. Acordarea certificatului de competențe

8.5. Dificultăți în implementarea conceptului de firmă de exercițiu/simulată în liceele cu profil teoretic

-Numărul foarte mare de elevi din grupul țintă a făcut dificilă desfășurarea activității. Astfel, pentru firma de la Iași, cu un număr de 60 elevi, am fost nevoiți să împărțim grupul în două serii, ceea ce a condus la dublarea volumului de activitate pentru experții formatori;

-Numărul redus de ore (50) alocate pentru activitatea firmelor a condus la realizarea unui număr mic de tranzacții, acest aspect fiind compensat parțial de activitatea elevilor în afara orelor prevăzute, de activități suplimentare desfășurate de experții formatori și de timpul petrecut împreună la târgurile internaționale ;

-Implementarea portalului centralei ROCT, cu avantajele menționate mai sus, a creat dificultăți în derularea proiectului, deoarece a avut loc în timpul și după începerea activității noastre, ceea ce a condus la schimbarea din mers a metodologiei de lucru. Dacă activitatea noastră ar fi fost programată de-a lungul întregului an școlar, acest impediment nu ar fi existat ;

-Programul extrem de încărcat al unor elevi (pregătirea pentru olimpiade, perioada tezelor, implicarea și în derularea altor proiecte) a influențat buna desfășurare a activităților proiectului, creând un discomfort elevilor.

Activitatea de evaluare a impactului participării elevilor la proiect atât *în plan școlar și instituțional* și *în plan psihologic și motivațional* (128 de elevi), a fost realizată în mai multe etape.

Într-o primă etapă, cea vizând pregătirea chestionarului de anchetă (interviu motivațional 2), ne-am concentrat pe definirea /adaptarea dimensiunilor care vor fi evaluate; (re)construirea și (re)definirea itemilor probelor psihologice utilizate; redactarea formei finale a chestionarului și postarea web; redactarea mesajelor de informare și a celor de promovare /reamintire /verificare.

Chestionarul a fost realizat pornind de la instrumentul aplicat la începutul proiectului pentru evaluarea psihologică și motivațională a elevilor participanți la proiect ("Interviu motivațional"). În cadrul ședințelor echipei de psihologi am discutat itemii probei, având în vedere acele aspecte care ar putea evalua o schimbare semnificativă în cazul participanților. La itemii inițiali care au fost suspuși unor mici modificări au fost adăugați itemi care evaluează strict impactul avut de proiect (detalii în Anexa N)

Având definită strategia de evaluare și pregătite metodologia de culegere a datelor, următoarea etapă a presupus culegerea datelor, opinii ale adolescenților implicați în program. Pentru realizarea acestei activități a fost aplicat în format electronic chestionarul construit anterior, chestionar care cuprinde întrebări privind impactul la nivel individual și colectiv al participării elevilor la proiect. Inventarul a fost aplicat în format electronic, elevii completându-l on-line la adresa web:

<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dEQ5bmZnT2NmUWYxUmZGMWdPN1JHV1E6MA>

Răspunsurile elevilor la itemi se regăsesc în baza de date GoogleDocs atașată chestionarului în format electronic.

Cea de a treia etapă a constat în analiza datelor vizând evaluarea impactului participării elevilor la proiect atât în plan psihologic și motivațional cât și în plan școlar și instituțional (128 de elevi). Răspunsurile elevilor la itemi au fost reunite într-o singură bază de date care a fost analizată în vederea evaluării impactului pe care proiectul TOPFSE l-a avut asupra elevilor.

Măsura în care proiectul TOPFSE a avut un impact semnificativ asupra elevilor implicați în acest proiect este descrisă succint în secțiunea 5. 3. "Descrierea impactului proiectului asupra elevilor").

ACTIVITĂȚI DE EVALUAREA IMPACTULUI INDIVIDUAL ȘI COLECTIV AL PARTICIPĂRII ELEVILOR LA PROIECT

9.1. Metodologia de anchetă utilizată în evaluare impactului proiectului

După consemnul inițial, chestionatul a fost organizat pe mai multe secțiuni vizând evaluarea impactului participării elevilor la proiect, *în plan școlar și instituțional sau în plan psihologic și motivațional*, în spațiile de mai jos detaliind doar întrebările (itemii) care au vizat evaluarea impactului proiectului asupra elevilor participanți în *plan școlar și instituțional*.

Secțiunile vizând evaluarea impactului proiectului asupra elevilor participanți au fost focalizate pe:

- evaluarea gradului de satisfacție generală a elevilor privind activitatea școlară (comparații februarie 2011 – mai 2012);
- identificarea surselor de motivare și a surselor de de-motivare în activitatea școlară (comparații între frecvențele de manifestare a celor două tipuri de motive)
- compararea percepțiilor/ asociațiilor pe care le fac elevii atunci când se gândesc la școală (comparații februarie 2011 – mai 2012);
- compararea convingerii elevilor implicați în proiect că acest proiect este /a fost ceea ce și-ai dorit și că merită/ a meritat timpul și efortul investite (comparații februarie 2011 – mai 2012);
- ilustrarea satisfacției/ nerăbdării cu care se așteaptă viața profesională viitoare (comparații februarie 2011 – mai 2012)
- evaluarea reacțiilor elevilor în fața obstacolelor (Chestiona RPE, 28 itemi) și a nivelului lor de persistență motivațională (Chestionar PMs, 19 itemi),
- descrierea efectelor pozitive/ benefice pe care le-a participarea la proiect atât în plan școlar și instituțional și în plan psihologic și motivațional (comparații prin raportare la medie).

Forma completă a chestionarului de evaluare a impactului proiectului asupra participării elevilor participanți la proiect este prezentată în Anex F

9.2. Descrierea impactului proiectului asupra elevilor

9.3. Concluzii privind relevanța proiectului pentru tinerii adolescenți

REZULTATELE PROIECTULUI

10.1. Rezultate propuse la scrierea proiectului: 1. Formarea unui număr de 120 elevi din trei județe, din două zone de dezvoltare, prin sistemul firma de exercițiu, împărțiți în 3 grupe a câte 40 cursanți, prin participarea fiecărui cursant la 80 ore de formare în sistemul firma de exercițiu (10 ore instruire informatică referitoare la utilizarea softurilor din firma, 20 ore instruire în contabilitate și 50 ore activități propriu-zise de simulare în firma de exercițiu). 2. Elaborarea unei curricule de formare în firmele de exercițiu. 3. Multiplicarea a 120 suporturi de curs pentru firma de exercițiu. 4. Proiectarea a 3 firme de exercițiu. 5. Inițierea a 3 firme de exercițiu. 6. Crearea a 3 cataloage pentru firmele nou inițiate, multiplicare într-un număr de 150 exemplare fiecare. 7. Elaborarea unei metodologii de evaluare a cursanților, pe baza modalităților de evaluare din cadrul EUROPEN. 8. Înregistrarea celor 3 firme de exercițiu în Centrala Firmelor de Exercițiu. 9. Un program de consiliere vocațională - creat, optimizat și permanentizat 10. Evaluarea a 500 de elevi din punct de vedere al motivațiilor, aptitudinilor și intereselor vocaționale. 11. Consilierea vocațională a 120 de elevi în cadrul Taberei de instruire și consiliere. 12. Redactarea unui raport (cca 50 de pagini) vizând: a) descrierea schimbărilor la nivelul intereselor și motivațiilor individuale ale elevilor; b) identificarea factorilor psihologici predictor ai succesului /performanței; c) recomandări și ÎN CONFORMITATE CU OS1, strategii de motivare / facilitare a performanței. 13. Participarea la un târg internațional de firme simulate a 120 beneficiari. 14. Acordarea în urma evaluării a cel puțin 90 certificate de participare. 15. Elaborarea paginii Web a proiectului 16. Multiplicarea a 1000 de exemplare din ghidul de bune practici în firma de exercițiu. 17. Distribuirea ghidurilor în școli din cel puțin 4 regiuni de dezvoltare cu care solicitantul și partenerii au stabilit relații de colaborare anterioară. 18. Elaborarea a 1000 exemplare pliante de promovare a proiectului TOP FSE, asigurând vizibilitatea adecvată, transparenta și promovarea corespunzătoare în contextul asistentei financiare nerambursabile prin POSDRU. 19. Elaborarea a 1000 exemplare pliante conținând rezultatele proiectului cu respectarea regulilor de vizibilitate cuprinse în Manual de Identitate Vizuală. 20. Rezultatele pe termen lung ale pregătirii practice oferite prin proiect, de care

vor beneficia elevi din licee teoretice, vizează creșterea ratei de succes a viitorilor absolvenți pe piața muncii într-o societate în permanentă schimbare, fie în calitate de angajat, fie în calitate de angajator. În acest scop vom continua colaborarea cu Universitățile partenere și vom încheia încă două parteneriate cu alte două Universități de renume din altă regiune de dezvoltare.

10.2. Rezultate obținute în urma implementării proiectului

A) Rezultatele proiectului TOPFSE din punctul de vedere psihologic

Activitățile subsumate domeniului psihologiei au avut în vedere orientarea vocațională a beneficiarilor în firmele simulate/de exercițiu, precum și în evoluția profesională ulterioară

Proiectul TOPFSE a implicat 3 tipuri de activități de domeniul psihologiei: evaluare motivațională și aptitudinală, evaluare psihologică și vocațională, consiliere psihologică și vocațională.

- Mai întâi au fost evaluați aptitudinal și motivațional un număr de 531 de adolescenți liceeni din cele trei județe: Iași, Neamț și Cluj. Ne-am propus să investigăm nivelul de implicare și potențialul elevilor din proiect.
- Informațiile obținute au fost incluse într-un raport colectiv privind motivațiile, aptitudinile și interesele vocaționale ale tinerilor liceeni. Informațiile obținute ne-au facilitat cunoașterea particularităților elevilor participanți la activitățile de inter-cunoaștere și consiliere psihologică;
- Din totalul elevilor înscriși au fost selectați un număr de 136 de elevi care au fost implicați în sesiuni de evaluare psihologică și vocațională. Echipa de psihologi a obținut o imagine mai clară asupra structurii psihice a fiecărui elev.
- Pe baza evaluării psihologice și a intereselor vocaționale, cei 136 de elevi au fost implicați în sesiuni de intercunoaștere, de consiliere de grup și consiliere individuală. Sesiunile de intercunoaștere au avut ca și scop familiarizarea elevilor cu echipa de psihologi și cunoașterea directă a acestora. Consilierea de grup și-a propus să fie o etapă de îndrumare preliminară spre direcția profesională dorită.
- Din totalul participanților, 128 elevi și-au manifestat interesul pentru sesiuni de consiliere psihologică și vocațională individuală în cadrul unei tabere de instruire și consiliere. Discuțiile individuale au ajutat la îndrumarea vocațională a fiecărui elev, pe baza evaluărilor și întâlnirilor anterioare.
- Ce-a de-a treia activitate a fost aceea de evaluare a impactului proiectului TOPFSE la nivel școlar, instituțional, psihologic și motivațional. A fost evaluat impactul proiectului pe 128 de elevi participanți la activități, rezultând două rapoarte sintetice cu privire la impactul școlar și instituțional, precum și cu privire la impactul psihologic și motivațional.

Elevii participanți la proiect se declară mulțumiți de activitatea lor în cadrul proiectului, așteptările inițiale fiind confirmate sau chiar depășite.

B) Rezultate ale activităților în Firma de Exercițiu

1. Competențe și abilități dobândite în firma de exercițiu/simulate :

Competențe transversale (cheie) :

Capacitate de conducere/ (antreprenorială); autonomie de lucru; rezolvarea situațiilor critice; abilități de lucru în echipă; abilități de comunicare; cunoștințe de TIC; competențe lingvistice; socializare; interculturalitate.

Competențe profesionale :

Abilități de înființare, administrare, organizare firme; abilitatea de a întocmi un dosar de angajare; abilitati privind elaborarea ofertei de produse; cunoștințe de finanțe-contabilitate; capacitate de negociere și tranzacționare; abilități de marketing

2. Participarea la targurile internationale de firme de exercitiu/simulate - fotografii, diplome,

Participare cu stand propriu la Bratislava 28 XI - 3.XII.2011

Participare la Praga 20.03 – 22.03.2012

3. Cataloge de produse în română și engleză, sigle ale firmelor

4. Tranzacții efectuate de elevi - număr, exemple

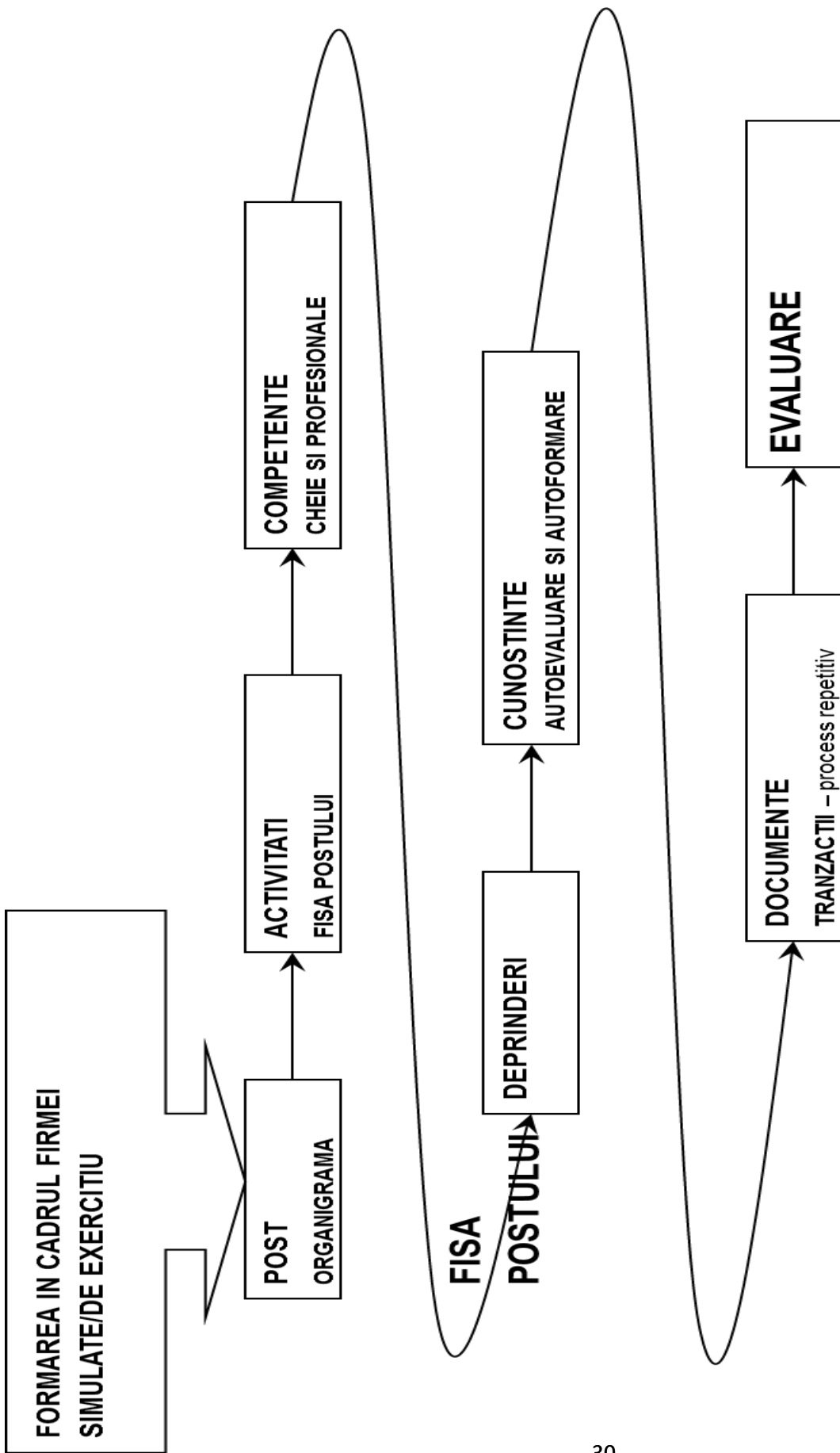
Peste 150 tranzacții directe la târguri internaționale

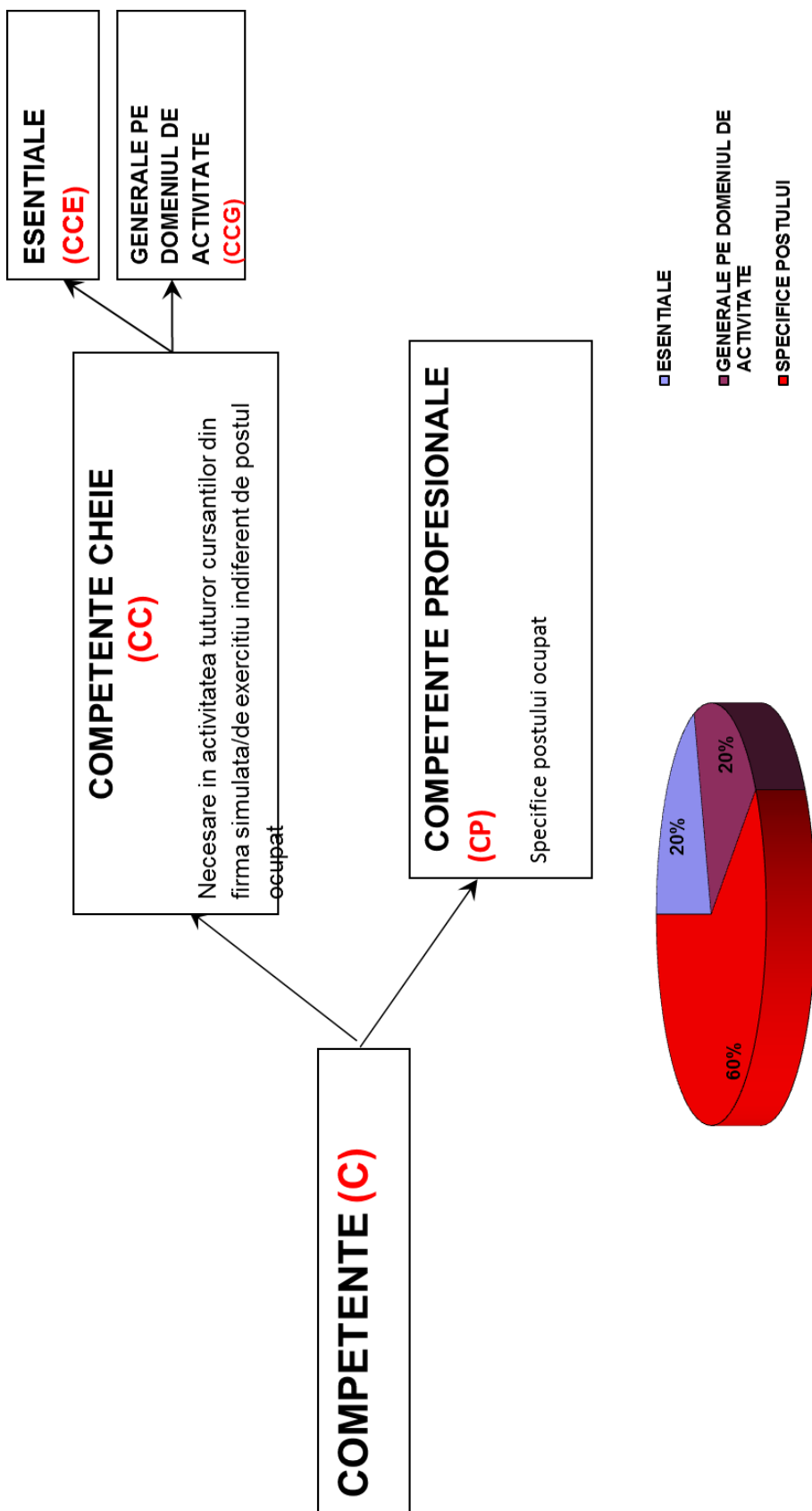
Peste 140 tranzacții on-line pe platforma centralei ROCT

5. Parteneriate cu alte firme de exercițiu/simulate - număr, exemple

Peste 20 parteneriate încheiate cu firme de exercițiu/simulate

Peste 10 parteneriate cu firme simulate din universități

Bibliografie

1. Condurache,G – prim coordonator si coautor 2000, *Management si economie de piata, dictionar de termini*, Editura Danubius, Braila, ISBN
2. Condurache,G, Ciobanu, RM, Lupu , L, Istrate , C, Frunza, V. Popa , V, Rusu M, , 2002, *Managementul intreprinderii simulate*, Editura Venus Iasi,
3. Condurache,G ,coordonator si prim autor 2002, *Managementul resurselor umane in intreprinderea simulata*, Editura Performantica, Iasi,
4. Condurache,G , coordonator serie , 2002, *Evaluarea structurii organizationale si a sistemului informational din intreprinderea simulata*, Editura Performantica, Iasi,
5. Condurache G, coordonator, 2006 , *Intreprinderea simulată - o metodă modernă de pregătire pentru instruirea studenților - PRENTEAM* , Editura Performantica Iasi,
6. Istrate C, Condurache G, Lazarescu R, Indrumar de practica pentru studentii din anul II – Firma simulata, Editura Performantica, Iasi, 2011,
7. Istrate C, Rusu M, Activitatea comerciala in intreprinderea simulata, Editura Performantica, Iasi, 2002,
8. Istrate C, s.a. Portal realizat in cadrul proiectului nr. RO/05/B/f/pp175026 – appel „ Optimization du mode d'apprentissage en entreprise d'entrainement pedagogique par le E-learning' , <http://eep.tuiasi.ro>
9. www.europen.info; 10. www.roct.ro
11. Managementul intreprinderii simulate, Iași
12. Materiale pe CD - ISJ Timișoara
13. Ordinul MECT nr. 5109/2008 Privind înființarea Centralei Rețelei Firmelor de Exercițiu / Întreprinderilor Simulate din România.
14. Băban, A. (2001), Consiliere educațională – ghid metodologic pentru orele de dirigiență și consiliere, Ed. Psinet, Cluj-Napoca
15. Lemeni, G., Miclea, M., (coord.) (2004), Consiliere și Orientare - ghid de educație pentru carieră, Editura ASCR, Cluj-Napoca
16. Măgurianu, Liviu Adrian, Azoitei, Nicoleta Daniela, 2006, Un ghid mic pentru o carieră mare, ediția a II-a revizuită, Asociația Alternative Sociale, Iași
17. Stevenson, L., (coord.), Orientarea în carieră - ghid pentru profesori, Editura Atelier Didactic, București, 2007